

Butlletí del Sindicat de Metges de Catalunya

NOVEMBRE DE 1926 : ANY VII - NÚM. 75

Direcció i administració: Consell de Cent, 331, 1.er - BARCELONA

La nostra casa

per LLUIS VILA ABADAL

cada hora el seu neguit. No s'ha acabat la feina, no és bandejat el propòsit. Com que la realització de la nostra obra no és un fet passatger, és obra de temps, és la culminació de la plenitud de la raça, és l'ambient on començarà la nova i gran tasca de plenitud el nostre poble asserenat; és per això que no porta la pressa d'un afany passatger, oblidable, excitant o depriment.

La casa que bastim, on ens allotgem, ha d'ésser el patrimoni que lleguem a nostres generacions futures; és el tresor que sintetitzi totes les obres que per nosaltres i ells tenim fetes i farem; no podem deixar-los una obra raquítica, una obra sens ritme, un llegat pairal influenciat per totes les variacions ètniques i socials.

No, l'obra nostra ha d'ésser permanent per generacions de generacions, com l'arrel d'una casa pairal del nostre Pirineu o de les nostres amples valls, les més belles del món.

Passem ara el nostre temps rumiant la perfecció de nostra llar definitiva que no ha d'ésser el pis escadusser i voluble que estem acostumats a ocupar en nostres migradeses de ciutat. Si no tenim dins nostre ben arrelat aquest esperit pairal que ens fa desitjar, freturar, enyorar una llar nostra, sens altre amo que nosaltres, mestres de nostres resolucions, acusats tots els dies per necessitats noves que ens porta la millora i el sosteniment de nostra casa i que resolem amb una satisfacció interna plena de dolçor embolcallada de neguit i treball i, per això, tan dolça. Que sols el treball, el sacrifici i el sofriment donen alegria veritable, dolçor d'esperit, perpetuitat de seny, serenitat de resolució, constància d'actuació i paciència: L'home que té plena consciència de sos actes i de la fermesa de ses conviccions és pacient, resignat, després, amable, perquè sap que la seva hora sempre arriba.

No deixem de pensar en tot moment en l'obra que duem a fer, pensem-hi i actuem-hi. No cregueu com molts que és obra d'uns quants, aleshores no té raó d'ésser. La Llar del Metge comprèn no l'entreteniment d'uns metges, no; la Llar del Metge és la casa dels metges de la nostra terra, la casa pairal, la casa de les generacions dels metges que brotaran a casa nostra i fins de tots els que viuran a l'ombra del Casal.

Treballem particularment cada un de nosaltres en l'obra de conjunt. L'obra que fem tots alho-

ra i successivament ha d'ésser amb aquest fi, el de fer obra perpètua, obra sòlida, que quedi.

La nostra obra no és el fet material d'aixecar una casa, sinó el fet espiritual d'enlairar una professió, treballem amb constància perquè la nostra generació mèdica dongui més fruits morals, científics, culturals i de ciutadania que totes les generacions passades i haurem bastit el més ferm i ample fonament del Casal que lliurarem a nostres venidors. Que amb el nostre exemple puguin viure delitosament i sens abaixar els ulls totes les generacions que es succeeixin, que trobin en nostres obres aquell pa de cada dia que satisfà el cos i vivifica l'esperit, aquesta és la gran casa que podem, sens més esforç que nostra voluntat, anar muntant tots els dies i totes les hores de nostre viure. No és que estigui erma la terra i buit el solar, són petites les obres fetes, són clares les pedres macisses que s'hi han posat, són aïllades, no és l'obra de conjunt, l'obra plena i vigorosa de la massa intel·ligent, treballadora, complidora, és l'obra isolada del geni, l'obra del mestre director, sens escola o amb escola mínima.

De col·laboració

Acomodació? Mimetització? Immunització? Enquistament!

Lletra oberta al Dr. J. B.

per S. V.

ESTIMAT amic J. B. He llegit amb satisfacció el vostre interessant article publicat en el BUTLLETÍ DEL SINDICAT DE METGES DE CATALUNYA corresponent al mes d'agost, i titolat: "Acomodació? Mimetització? Immunització?". L'he rellegit i he pensat, sobre els problemes que plantegeu en ell... Estic d'acord amb vós, en l'apreciació de tots els aspectes, discrepant únicament, en la terapèutica aplicada, o, més ben dit, en les solucions proposades per vós. Es cert, (me'n dono compte), que vós no preconitzeu cap dels procediments que encapçalen el vostre treball, ans bé, els acompanyeu d'un interrogant, ço que vol dir que no us decidíu per cap d'ells. Doncs, bé; jo, que després de meditar-hi, tampoc em decideixo per cap de les tres solucions apuntades, us en proposo una 4.ª que em sembla, si no més bonica, més eficaç, prudent, salvadora: *L'Enquistament*.

* * *

Sé com us preocupeu i com treballem amb profit pels nostres problemes i pels problemes socials en general; ara mateix ens en doneu una bona prova, amb la sèrie d'articles que sobre Mutuant en el BUTLLETÍ amb tant encert; i que certitats i amb el pseudònim de "Jus" veniu publiquen en el camp de la biologia els arguments i les solucions aplicables als fets socials, perquè són realment fets biològics, i com a tals es com-

porten i es resolen, de manera que no pretenc que ens apartem de les comparacions biològiques; però, en el cas concret que debatim, no ens sembla prou bé que tinguem d'obrar com animals inferiors, unicel·lulars o com a simples cèl·lules isolades. Com a homes som sers superiors, i com a collectivitat som un organisme complexe i organitzat que procedim de faixó distinta enfront dels atacs que rebem i de les dificultats trobades.

En la lluita contra el medi ambient desfavorable, l'animal inferior, el protozoo no té altres procediments que els simplicíssims (que corresponen a la simplicitat de la seva organització) d'adaptació al medi (comprentent-hi les variants de mimetització i immunització) o sucumbir en la lluita i ésser destruït; però ben distinta en la seva complexitat a l'organització de l'animal superior i de les organitzacions socials els escau millor la veritable lluita contra el medi, que permet moltes vegades la destrucció o modificació suficient del dit medi i per tal la vida sense restriccions i amb tota integritat de les nostres funcions de relació, reproducció, etc. Així, jo, que per temperament sóc dels guerrers, davant dels tres camins de què parleu en el vostre article, és probable que m'exposaria a fer malbé la finalitat i guerregjaria fins a morir en defensa dels principis...

Però, deixant de banda temperaments bèl·lics, i ja que ens veiem precisats a ser també una mica filòsofs i demés una mica pràctics, i ja que us

he dit que acceptava el plantejament del problema tal com vós ho haveu fet, tornem a la Biologia i fins a la Biologia dels animals inferiors, unicel·lulars, ja que la desproporció de forces en pugna en obliga a sentir-nos un bon xic petits i dèbils en l'elecció de solucions.

Cercant, doncs, quina de les tres formes de reacció defensiva em semblava més convenient en els actuals moments, he preferit proposar-ne una quarta que ja no acompanyo del signe del dubte o la interrogació, sinó que ja dono per definitiva. Acomodació? Mimeticització? Immunització? ¡Enquistament!

Per a reforçar la meva tesi, vui definir l'enquistament, tot i sent un fenomen tan vulgar i conegut; car en tots els seus aspectes hi trobo arguments per a defensar-la.

L'enquistament és un procediment defensiu que tenen certs animals unicel·lulars davant d'un medi ambient desfavorable, nociu, i que consisteix a recobrir-se d'una cutícula o membrana resistent, que els lliuri de les escames del medi; fenomen que comporta la supressió de totes les funcions de relació, reproducció, creixement i,

fins i tot, la suspensió de les que havia de complir el ser en aquell medi, permetent-li únicament les funcions de nutrició (reduïdes a les més rudimentàries), fa que a elles sols dediquin totes les energies i encara n'hi sobrin per a reconcentrar-les i així el jorn que les circumstàncies exteriors han deixat d'ésser desfavorables, no té més que dissoldre la seva cutícula externa i es troba jove, amb plenitud de vida, energies acumulades i amb una empenta creadora, reproductora, capaç de compensar amb poc temps tota l'època de vida precària, ja que durant ella no s'ha cansat ni fet malbé en lluites ni treballs estèrils.

Serà trist plegar veles i esperar que el vent bufi de llevant, però si això salva els principis i no obliga a doblegaments, claudicacions... acomodació, en fi, en bona hora vingui l'enquistament que jo proposo.

Perdoneu, amic J. B., aquests comentaris i veieu en ells la prova de què les vostres coses, per ser vostres i per ser com són, plauen d'ésser llegides, pensades i discutides pel que és vostre company i alhora bon amic.

Assemblea general del Sindicat dels cirurgians francesos

(Trad. del Dr. RIBA DE SANZ)

L'ASSEMBLEA general anual del Sindicat dels Cirurgians francesos s'ha celebrat els dies 7 i 8 d'octubre d'enguany.

Varen assistir-hi uns doscents membres. En la seva alocució el Dr. Lenormant, president, indica el progrés ràpid del Sindicat, des de la darre-ra assemblea, 101 candidats han estat admesos pel Consell d'Administració. Aquestes admissions seran ratificades per l'Assemblea, ço que portarà el número de membres del Sindicat a 480.

El president fa notar l'interès creixent que els cirurgians semblen portar a la solució de les qüestions professionals de les quals s'ha ocupat el Sindicat, ço que és una garantia de la seva vitalitat.

Després de la discussió de cada un dels punts de l'ordre del dia, han estat aprovades les resolucions següents:

I. HOSPITALITZACIÓ DE MALALTS QUE PAGUEN (A càrrec d'ells mateixos o de certes col·lectivitats).

a) *Preu d'estança.*—L'Assemblea general decideix que s'ha de fer un esforç per fer revisar els preus d'estança dels malalts que paguen, *tenint en compte factors fins avui negligits*, posats en evidència pel professor Lambert en el seu report.

El Consell està encarregat de redactar els *desiderata* i portar-los davant de les autoritats competents.

b) *El malalt que paga a l'hospital.*—El Sindicat dels cirurgians estima que és *prematur modificar* l'organització hospitalària actual i considera que l'hospital ha de quedar reservat als indigents i als malalts que no tinguin prou recursos per ser tractats en una Clínica particular (Dr. Marquis).

c) *Les tarifes.*—El projecte de tarifa quirúrgica mínima elaborat pel Dr. Renon és aprovat unànimement per l'Assemblea amb algunes mo-

dificacions de detall. La publicació oficial d'aquesta tarifa tindrà lloc en el curs de l'any.

d) *Remuneració dels cirurgians pels malalts que paguen.*—El Sindicat emet el vot:

1.ª Que, en nom de la independència de la professió, sigui reconegut per les administracions hospitalàries, el principi de la remuneració dels cirurgians pels serveis prestats i operacions practicades a l'hospital a tot malalt hospitalitzat a costes d'ell mateix o de col·lectivitats privades.

2.ª Que els honoraris quirúrgics siguin lliurats directament pel malalt al cirurgià sense cap immixtió de comissions administratives.

3.ª En execució d'aquest vot, el Sindicat recorda als seus membres que, en llur interès, no han de tractar en cap cas amb les comissions administratives sense participar-ho al Consell del Sindicat.

Per assegurar l'execució d'aquest extrem el Sindicat dels cirurgians francesos *demana ser representat en el sí del Consell superior de l'Assistència pública.*

El Dr. Renon, secretari general, és designat per aquesta representació eventual.

II. HOSPITALITZACIÓ DELS ACCIDENTATS DEL TREBALL.

1er. El Sindicat dels cirurgians renova l'expressió del dret al pagament directe per tot malalt no indigent hospitalitzat i encarrega al Consell que comenci immediatament la lluita per la supressió del "tot comprès" en matèria d'accidents del treball (Dr. Renon).

2on. El Sindicat dels cirurgians francesos en l'interès mateix de la lliure elecció del cirurgià, convé que la fixació dels honoraris quirúrgics, en l'assistència als accidentats del treball, quedi tal com està determinada per l'article 4 de la llei de 1898 (Dr. Marquis).

III. RECLUTAMENT DELS CIRURGIANS DELS HOSPITALS DE PROVINCIAS. S'adopta el principi de la necessitat del concurs (Dr. Sikora). El Consell haurà d'estudiar les modalitats possibles i sotmetre-les a la pròxima Assemblea general.

IV. QÜESTIONS FISCALS. Es prega al Dr. Dehelly que vulgui establir un tipus de declaració única de les despeses professionals del cirurgia.

V. IMPUGNACIÓ D'HONORARIS. L'Assemblea adopta el principi de la designació de dos cirurgians que podrien ser útilment consultats pels col·legues abans del començament d'un procés o acció judicial per qüestió d'honoraris (proposició Dantin).

VI. RELACIONS INTERSINDICALS. L'Assemblea acorda adherir-se a l'*agrupament dels Sindicats generals de metges especialitzats* que comprèn, demés, els electro-radiòlegs, els oto-rinolaringòlegs, estomatòlegs, oculistes, uròlegs i metges d'estacions balneàries i sanitàries.

La representació del Sindicat ha estat confiada als senyors Renon i Deniker.

2on. El Sindicat de cirurgians que compta en son sí, en número quasi igual, membres que pertanyen a la Unió i a la Federació per llurs Sindicats locals; i, considerant per altra banda que

el Sindicat de Cirurgians no pot adherir-se a dues associacions generals i per evitar tota discussió estèril sobre aquest punt en el si del Sindicat, l'Assemblea general decideix retirar-se *provisionalment* de la Unió i observar una *neutralitat absoluta*, en el ben entès que:

a) Aquesta decisió no implica cap significació de desconfiança respecte a la Unió dels Sindicats mèdics.

b) Que el Sindicat dels cirurgians s'esforçarà, com en el passat, per que cessi l'escissió tan perjudicial als interessos del Cos mèdic francès.

VII. PROGRAMA D'ACCIÓ I D'ESTUDIS PER L'ANY 1926-1927. A més a més de les qüestions, l'estudi de les quals ha de ser continuat, que són:

Assegurances socials,

Hospitalització dels malalts que paguen,

Accidents del treball,

Qüestions generals,

L'Assemblea decideix fer estudiar en el curs 1926-27 per les comissions competents les dues qüestions següents:

Relacions dels cirurgians amb els metges de capçalera.

Lluita anticancerosa.

(De *La Presse Médicale*.)

Monografies mèdiques

Hem rebut a la nostra Redacció la quarta Monografia Mèdica.

D'aqueixa Monografia Mèdica, que correspon al mes de setembre, n'és autor el Dr. Pere Domingo, i tracta de l'importantíssim tema "Immunitat i vacunació preventiva".

Els treballs d'indole científica publicats pel Dr. Domingo són esperats i llegits amb el màxim interès, però d'una manera especial els que fan referència a qüestions biològiques. Es per això que la Monografia Mèdica de la qual ens ocupem en les presents ratlles ha estat favorablement acollida per la nostra classe mèdica.

L'obra està dividida en dues parts. La primera tracta de la *immunitat i dels mètodes vacunarípsics*. Ens explica els mitjans de què es val l'organisme per a defensar-se de l'invasió microbiana. Descriu a continuació les diferents teories de immunitat. Comença per la de Pasteur; segueix la de Metchnikoff; el descobriment de Fodor; la teoria d'Erlich; la d'En Turró, i acaba amb la de Besredka sobre la immunitat local. Besredka demostra que cada bactèria té una predilecció per a un determinat teixit, per exemple: L'Eberth, qualsevolga que sigui la seva porta d'entrada en l'organisme, no dona lloc immediatament a una septicèmia sinó que prèviament es localitza en els espais limfàtics del budell.

Cada teixit té la seva immunitat, de manera que en la tifoidea les cèl·lules del territori intestinal són les encarregades de la funció immunitzadora independent de la resta de l'organisme.

Per últim tracta en aquest capítol dels recents treballs d'Erelle. Aquest savi descobreix en els convalescents de disenteria un ultra virus filtra-

ble compost de paràsits de la pròpia bactèria, és a dir que viu a expenses d'ella i acaba amb la seva vida. Nous virus s'han trobat, el d'Eberth, Coli, Estafilococcus, Pesta i d'altres. Són batejats amb el nom de bacteriòfags.

Estudia després els mètodes de vacunació amb llurs indicacions i contraindicacions.

En el darrer capítol de la primera part explica la Vacunació parentèrica i per via gàstrica amb llurs aventatges i inconvenients demostrant la superioritat de la Vacunació per via gàstrica en determinades malalties.

* * *

En la segona part del llibre fa un estudi de la immunitat artificial, i parla de les vacunacions més conegudes. També hi ha un capítol destinat a la vacunació en veterinària i un apèndix a quimioteràpia preventiva de les malalties infeccioses i parasitàries.

L'últim treball del Dr. P. Domingo, demés del seu indiscutible valor científic, té el mèrit de donar amb la mínima extensió una idea clara, perfecta, i total de la matèria que es tracta, de tal manera que a l'intentar fer-ne una síntesi, hom es troba davant del perill d'extrafer-lo i, com a conseqüència, perjudicar-lo.

En el camp de la medicina hi ha qüestions que interessin el mateix a l'internista, que al cirurgià i que a l'especialista, essent-ne una la tractada en la quarta Monografia Mèdica. Es per aquest motiu que la recomanem per igual i amb el més gran interès a tota la classe mèdica.

Felicitem cordialment al Dr. Domingo per la seva darrera publicació.

Hospitals de Catalunya

L'Hospital migeval de Sant Macià

per JOSEPH M.ª ROCA

... mando construi hospitale cum Capella in illo honore meo quem emi per alodium a Petro Ferrarii prope domum infirmorum in suburbio barchinone...

Testament del Canonge Vilar

N't cregues, tu qui'm llegeixes que, en aquestes apuntacions referents l'Hospital de Sant Macià, diga quelcom que ja no sapigues, sobretot si has llegides les "Ordinacions" (1) y l'Estudi que publicuí en lo "Anuari del Hospital de la Santa Creu" de 1921-23, parlant del Hospital d'En Colom. Aquests treballs y lo que ara ocupa la tua atenció, com lo que, mitjançant la voluntat de Deu, publicaré ben tost parlant del Hospital dels masells o de Santa Margarida, tenen tots la matexa fesomia, no deslinyen, car tracten los matexos temes, situats en la matexa època y viscuts en lo matex lloch.

Per lo tant, no estranyis que n'empri frases y que quelques conceptes se repetèxin: aquest meu estudi es un Psalm mes afegit al Psalteri gloriós de la Caritat barcelonina en la edad mitjana y que entre l'aldarull de lluytes de poble a poble per drets conculcats, per cobdicies o per personals renuncies y adhuch de bregues entre germans d'un matèx payral nacional, tacitament y per tradició

exalteix a plena llum l'amor al prohisme, donchs en lo Taber barceloní y a son redós ja hi era fruytat l'arbre espiritual de la Caritat molt abans que hi ressonés lo crit *Beati qui lugent* que exit del cor brollà en los llavis del gran apostol d'Umbria en les montanyes d'Albernia.

* * *

Lo dia 9 de les *Kalendas* de Novembre (24 d'Octubre) del any de la Nativitat de Nostre Senyor 1256, regnant en la Confederació de la Corona Aragonesa l'Alt Rey En Jaume, conegut justament per la posteritat ab lo nom del Conqueridor, feya testament a Barcelona, en presència del notari publich En Jaume de Port, lo Canonge de la Sèu barcelonesa y Rector de la Iglesia de Santa Eulalia de Provençana, parroquia forana del Territori de Barcelona, situada en lo Plà del Llobregat, En Pere de Vilar.

Pera donar compliment a la sua ultima voluntat, lo Canonge barceloní elegeix y nomena marmessors En Ferrer de Llor, sagristà de la Sèu de Barcelona; En Guillem de Canyameres y En Pere de Sal, preveres.

(1) Joseph M.ª Roca: *Ordinacions del Hospital general de la Santa Creu*-1920.

Llegats al Bisbe de Barcelona cinquanta sous, de lo romanent de la sua propietat mana lo testador invertirne una part en la construcció d'un Hospital ab Capella en lo lloch que ell comprà per alou a En Pere de Ferrer, vòra la casa dels malalts, com axi se nomenava l'Hospital dels leprosos o masells, en lo suburbi o afòres de la Ciutat. Tot lo sobrant y lo que puga posehir lo canonge en l'esdevenidor, vol que s'esmerçi pera sosteniment del dit Hospital, al qual, junt ab sos pobres, institueix hereus: "*Quod hospitale et pauperes qui ibi procurabuntur michi heredes instituo*".

Nomena rector y procurador de la Institució benèfica en projecte, al prevere Pere de Sal, qui vivia ab ell, confiantli, axi com a sos successors en lo dit càrrech, lo manteniment de la llàntia qu'en honor y gloria de la Verge Maria y de Santa Eulalia emèrita, dia y nit cremava en la Iglesia de la Provençana, de la que n'era rector, com s'ha dit, lo canonge Pere de Vilar, el qual no's deu confondre ab lo ciutadà barceloní Pere des Vilar, fundador també d'un Hospital a Barcelona l'any 1308, en lo lloch conegut per Vilanova y en l'indret, si fà no fà, hont s'escau actualment lo Museu del Parch.

Aprés l'òbit del dit primer administrador Pere de Sal, lo càrrech vagant de procurador, mana lo canonge qu'el proveesca lo Capítol de la Sèu de Barcelona dintre deu dies, en la persona que consideri mes abte y disposta, axi sia clergue com llech.

Vol axi matex lo testador que, ab predilecció, sien assistits y agombolats en lo seu Hospital, Asil y Enfermeria ensemps, com tots los Hospitals, los mariners vells y també los mariners malalts. Mana qu'es dongui menjar y vestit y alberch a Na Maria, la qual, de molt temps, era serventa sua: "*Volo eciam quod Maria que mecum per longum tempus stetit habeat victum suum et vestitum in predicto hospitali dum ibi stare voluerit*".

També disposa que tots los rectors y procuradors qui sien del Hospital respectin el senyoriu en sa casa de Fonollar, jurant al pendre possessor de la administració que, del esmentat senyoriu no se'n faci establiment a cap persona y que dels bens pertanyents al Hospital res ne venguin ni n'alienin y que jurin conservarlos, protegirlos y defensarlos.

Actuaren com testimonis d'aytal última volun-

tat, qui's troba recKndita en lo Arxiu de la Sèu de Barcelona "*stancia XV-Testamentorum Piaeleemosinae N CCVI*", En Ramon y En Guillem de Puig y En Pere de Sal, preveres, y En Pere March y En Berenguer de Santa Creu, escolans.

* * *

L'Hospital fop bastit. Les habitacions que possehia se poden deduir del *Inventari* existent en lo Arxiu del Hospital de la Santa Creu, interclòs en lo "*Manual Torró*" dels anys 1404 a 1408 y per mí publicat (1). Aquest *Inventari* fou fet quan lo Prior del ja constituït Hospital de la Santa Creu, En Pere Cardona, prevere, confià al sabater Pere Martorell y a sa muller Maria, la custòdia del edifici o casal del dit Hospital de Sant Macià pera quedar-se transformat en Asil de deambulants, després d'haver ingressat l'Hospital de Sant Macià al d'En Colom pera convertir-se, junt ab los altres Hospitals, en Hospital general de la Santa Creu, segons la concordia feta entre lo Capítol Catedral y el Consell de Cent barceloní. Es possible y fins probable que, al redactarse l'*Inventari*, lo que fou Hospital de Sant Macià no estotgés pas tots los mobles, estris y robes y atuhells que possehia essent sol y independent; molts dels seus objectes qu'es cregueren útils, devien essen traslladats al Hospital d'En Colom al portarse la fusió a termenal.

En lo esmentat *Inventari* s'hi parla d'una andana a sol ixent, ab tres colgues y sis llits, ab sos corresponents matalassos, travesers o orellers y roba blanca y d'abrich. D'altra banda ab set llits. D'altra ab nou llits. Aquestes andanes formaven lo Departament dels homens.

Lo Departament de les dones se composava d'una cambra ab sis llits; n'hi havia una altra, prop dels graners, contenint diverses objectes: un cerca pous, un ast de ferre, una destrat. Una cambra dita del menjador, situada a la part de ponent, ab roba, ampelles, talladors de fust, escudelles, una caçola de terra, un marçapà (*capça*)... Altra cambra al costat del menjador a la part de llevant, ab roba y objectes de llit, un banquet y una cadira foradada, qui probablement havia servida pera anar de cambra los malalts que no poguessen o no deguessen exir per sos peus a la privada.

Com demostra aquest *Inventari*, l'Hospital,

(1) loc. cit.

pera servir d'Asil y d'Enfermeria era petitet, y no podia esser més gran car devia limitarse a viure de les modestes rendes que possehia, les quals no eren massa abundoses, y de censos cobradors en lo Plà de Barcelona y Sant Boy y Sant Feliu del Llobregat, Argentona y altres llocs. Los dies de colre o sien los dies de festa y la Diada dels morts, homens llogats y vestint lo capusay ab senyal d'En Vilar y portant, los uns, senalles pera les almoynes en substancia, com pá, sucre, robes, verdures, objectes, y portant bacins los qui captaven pecunia, feyen la qüesta pera l'Hospital, mentent sò ab l'esquella pera cridar l'atenció dels habitants de les ciutats, viles y llocs. La majoria dels acaptadors, gallòfols y mes amichs dels daus y del vi que devots del seu ofici, per no guardar la captinença qu'es pertanyia a llur càrrech, solien esdevenir, pera los administradors, una dèu inestroncable de desgrats.

Era tanta l'estretor en les despeses que, adhuch pera fer los capusays dels dits acaptadors, que consistien en una esclavina llarga ab manegues o sense, y caputxa, algunes vegades aprofitaven robes velles: "Donch a un juheu per iiij senyals en iiij capusayos que fiu fer de un manto de un pobre qui hi morí, ab los quals van a captar e feu los En Berenguer serra, sastre, ab veta blancha quey mès, iiij. sous, un diner".

Utilisaven la exhibició dels infantons abandonats en l'Hospital pera estimular el sentiment de la caritat en los ciutadans: "Digmenya a xxij. fiu anar tres emfants dequells qui son gitats aleshpital: fiulos anar per les esgleyas, xv, sous, un diner: Item: Dicmenya a x. dabrill dels bacins del acapta que van per les esgleyes, fiu hi anar una emfanta qui sich fo posada aquell dia ala hora de matines de la seu: avia nom margalida; trobaren entre tots los bacins ab la enfanta que si posá, viij

Les fruytes y verdures sobretot del hort que conreaven vora lo mateix Hospital y al qual pertanyia, eren venudes en les plaçes o mercats de la Boqueria y de la Mar, axi com també los objectes y robes que'ls malalts qui morien dexaven, eren venuts en encant publich a profit del Hospital. Lo dia del Divendres Sant era costum captar pera flaçades y matalassos. Ultra les almoynes anònimes sollicitades, ne rebien de directes per propria voluntat dels vivents, axi com mitjançant testaments o en memoria de difunts: "hic foren dats per amor de Deu, per ara, del molt alt se-

nyor de bona memoria lo rey En Pere rey de Aragó, xi sous".

Los temperis, les epidemies, les revoltes y qualsevulla causa pertorbadora de la vida normal de la Ciutat, motivaven una minva en les almoynes que's copsaven d'habitud, car la gent d'orde romanía en casa y sols n'exia per necessitat perentoria: "Dicmenya vj. del mes de Agost se feu la exacució dels malvats judeus e la ciutat era fortment avalotada (1); los bacins no velgeren res sino aquell de Sancta Maria de la Mar, del que ne rabí, un sou, iiij diners". En un dels capbreus del Hospital d'En Colom s'hi troba la següent apuntació: "hic finá una profembra molt veyá, que hic avian aportada en una scala; era fort maula: atrobam al acapte iij sous per tal hic tant poch con pluya a samals e no podia hom anar per vila".

L'estalvi constituia la qualitat característica de la casa: tot s'aprofitava; vegis sino com s'utilisava un fadrí mesader: "Divendres, a viij del mes de Març del any mcccclvvj aferme en domingo castelá, qui ja havie stat en casa, per ajudar a cavar e per aplegar los fems per la ciutat, hoc encara es mester pera anar a la qüesta; donli per soldada x sous". Los administradors portaven una curosa comptabilitat d'entrades y despeses sense qu'es perdés ni diner ni malla; ne donen una bona prova llurs notes publicades en lo meu estudi citat de les *Ordinacions del Hospital de la Santa Creu* y les tres notes que posteriorment he trobades incomplertes en lo Arxiu de la Catedral de Barcelona, les quals, junt ab lo Testament del Canonge Vilar, també suara trobat en lo dit Arxiu, m'han sugerides aquest treball: notes que procur exposar barrejades mes que per orde cronologic, per analogia de materies. D'aquests manuscrits incomplets, car son plechs esgarriats pertanyents a aytants manuals o capbreus, sols un d'ells porta rúbrica, puix per casualitat es un co-

(1) "Die sabbati, post prandium, vº die augusti, anni proxime dicti, fuit destructus Callus judeorum civitatis Barchinone; et die lune proxime sequenti, honorabilis vicarius Barchinone, ex ordinacione honorabilium consiliarium Barchinone, volebant suspendere aliquos qui in dicta destructione fuerant, ob quod fuit motus magnus avalot, in civitate Barchinone, quod duravit per quatuor dies et ultra; que curia nec officialis aliquis non cognoscatur nec verebatur, immo coram omnibus interfiebantur judee et judei qui nolebant se ilico baptizare, et curia castri vicarii Barchinone fuit fracta et omnes christiani in eadem existentes fuerunt liberati". De la Crònica existent en lo manuscrit nomenat "Libre antich de constitucions y privilegis", del Arx. Antich Mun. Bar.

niçament d'administració anyal; "Dimartz primer die de may del any mcccxxx comence administrar altre any lo dit spital e de fer messió, axi com es de mesió ordinaria he extraordinaria e de soldada de dides e de missatges e de les viñes he del celer e del hort e fenexen lo derrer dia del any mcccxxxj".

Si bé's donava aculliment, habenthi lloch disponible en l'Hospital, a tot necessitat d'agombol, tant si era sà com malalt, exigintli sols la condició de pobre, no obstant, hi havia predilecció pera la gent de mar, complintse axi la voluntat del fundador: "*Unum autem specialiter constituo et precipio quod hominibus maris qui in sua valitudine sive sanitate consueti sunt vivere navigando si dum senes fuerint vel infirmi ad provisionem sui proprie non suppetent facultates in dicto hospitali recipiantur et procurentur diligenter sedem quod redditus ejusdem sufficient hospitalis*". Seguien après en prelatió los infants abandonats o infants gitats, com llavors los nomenaven, los quals eren recullits en los hospitals a despeses de la Caritat Cristiana, com ho foren en la antiquitat pagana en lo *Gemnas Cynosarge* grech a despeses del tresor publich o en el *Forus Curcius* per la pietat o cobdicia ciutadanes, profitadores de la Pàtria potestat.

També devien acceptar los malalts o acullir els deambulants que'ls hi ordenessin les autoritats de la Ciutat, sempre que la necessitat fos degudament justificada, com passà ab los de la host de Bascara qui's formà quan los Armagnachs invadiren Catalunya per les comarques del Rosselló y Empordà: "era lavors de lost havents de bascara eran al espital den colum e aquels qui davien venir alespital den colum vaniren aci alespital den Vilar".

* * *

Si l'esperit d'economia imposat per la quantitat de que podien disposar transpua y es dedueix d'algunes anotacions dels administradors, també s'hi palesen cayres socials y costums d'aquells temps, merexedors de tenirse en compte malgrat la llur insignificancia aparent, malgrat la llur infantilesa de redacció, puix estimantlos en la llur valor intrínseca, constituïxen apuntacions notabilíssimes pera la historia migeval nostrada: que tots los materials de l'antigor, nobles o de remença, enaltidors o depriments, sabis o estultes, son aprofitables pera bastir l'Escola de respecte al passat de Catalunya; passat de glories y angoixes,

d'acerts genials y errades pregones, sublimat per l'acció purificadora dels segles.

"Costa la mula de referrar de iij peus: de ij davant e de un de tras, un sou, xj diners".

"Divendres a xv. de gener fiu adobar una porta dela private (*escusat*) del espital: costaren claus per clavar, vj diners".

"Item: hic... ja estat un jove qui es caucom horat (*boig*) he [no'l]? ...podiem trer (*treure*) de casa per res juerant (*jurant*) tost tornaria; e menjava he bevia mes que dos".

"Item: vench una esclava malalta alespital ager (*a jeure*) diluns a xv. de march del any de ix (1389): malauga entosus (*malalta fins*) a xxij del dit mes qui son viij jorns e morí alespital; no li trobam res sino pedaços e no havie maya (*malla*); envides (*apenas*) fiuli fer la fossa: done aquels que la fahèran, per aboura (*beure*), un sou. La dita esclava aviha nom margarida, fiu acaptar les bacines per lo dit cos: trobarem de capte, la fossa pagada, v. sous un diner; fiu dir iij misses doneli (*al capellà*) dos sous. Axí provayt lo cos, no sobrà sino iij. sous, un diner, per ho no constant ciris ne oli qui cremá tota la nit (*en la xin-xeta*) que si hom contás non axirá cabal lespital".

"Done a una dona que te una enfanta que ha nom aulalia, per medecines que havia fetes a la dita enfanta, ij. sous".

"Item: morí un baguin, aqui deien Fra Johan de casesnoves; morí a xxij de juny del any de noranta, no li... e un libre de poca valor, era ores romanes (*llibre de reç*); despès lanzol e gonella e caperò de baguí"; aquesta indicació ens ensenya qu'els beguins o frares llechs individualistes, sino feyen vida conventual no obstant vestien gonella y caperò especials que'ls distinguïen de les altres persones.

"Item: vench alespital una dona qui aviha nom na bacona: era de lobregat; vench en casa diluns a iij. de janer del any lxxxx (1390): era malalta. Visch dins lespital iij. dies. Sotarram la dijous a vj. del dit mes e trobeli entra dues bosses xj. diners; en una bossa v. en altra vj; sò però nos deu contar ana quest libra. Despès lanzol".

Aquesta nota referent Na Bacona o sia la muller d'En Bacó, la repeteix l'administrador probablement per olvit, o *felix culpa!*, ja que'ns la dona mes extensa y detallada: "sic morí una dona la vigilia de parici (*Aparici, Diada dels Reys*) del any de lxxxx e sotarramla landamá; aviha hic

estats iij dies, morí tant tos, la qual aviha nom nabacona. Trobamli entra dues boses xj. diners. *Item*: li fiu parlar acaptar trobanli, era la festa de parici, trobanli vij sous un diner per ho despès lanzol. *Item*: cont vench aleshpital amana iij porçalots (*porcells*) morts de fam que un na morí tan tost en lo pati del espitar eromanaran na iij; avien un veragàs (*verroch*) que deyen que aviha mes de x. anys, axi que estimaven los dits porchs xxv sous, per ho no sen ach res que en casa s'etageren per nodrir".

"Hic aviha dues malaltes romies (*romeues, peregrines*) qui eran sens tot govern que ambides podien anar; donels amanyar e boura vj. dies per amor de deu, que no podien acaptar ne goayar res per vila. Costa companatya, menys de pà e de vi, per los dits vj dies, solament dos sous".

Encara qu's menjava modestament no hi mancava la carn de moltó, ni el peix, ni la carn porcadaça, ni hortalices de tota mena; també compraven minucies de gallina que a voltes procedien d'un galliner egregi: "ço es, colls e ventrells e peus que venen aquests cochs del Rey". Les festes que celebraven, com per exemple Nadal y la diada del Sant Patró de la casa, compraven, apart lo ordinari, salsa, piment y neules, vi moscat y mel sino'n donaven abastament los ruscles qui tenien en lo hort del Hospital; menjaven porcells y carn de ploma. En semblants diades tenien convidats los preveres que intervenien en les cerimonies religioses, los predicadors y les dides foranes. Per Sant Macià s'estrenava vaxella: escudelles, anaps, grians y talladors de fust y de terra, culleres de boca, ampolles, taces, brocals; axi mateix, caçoles, olles y cubertores de terra y altres atuhells de cuyna. Les revetlles de festes senyalades se celebraven ab confitures y s'obsequiaven los clergues qui cantaven o resaven les vespres.

Per Nadal y per Sant Macià era de consuetut agençar l'altar ab neules de colors diverses, y per Sant Mamert, a fi d'obtenir bona satinat y bones cullites, adornaven l'altar y la capella ab cireres y roses y posaven lliris en les barres devanteres dels llits dels malalts, "que la poesia pera fer niu no esguarda pas la posició social y si tingués predileccions potser s'arrauliria envers los humils qui la senten ab tota sa puresa" (1).

(1) loc. cit.

* * *

Lo servey medical y la actuació científica dels metges, es naturalissim trobarlos deficientes, pot dirse que rudimentaris, ovirat a través de prop sis centuries enrera y revisada mentalment la cultura mèdica migeval, saturada d'apriorismes y d'elucubracions filosòfiques.

Los metges vivien en les casades llurs, no feyen guardies y estaven conductats com mestres Berenguer Banyeres y Francesch Pedralbes, cobrant 10 florins l'any. Axó no vol dir que no's consultessin altres professors, si axi's considerava convenient, com Mestre Riambau, Mestre Alcover, Mestre Oliver y axi mateix Mestre Querol, metge dels Reys, als quals pagaven encontinent. Si convenia y s'esqueya, copsaven lo metge al vol fós d'hont fós, quan aquest se posava a tret: "venc un malalt que era febrós e passava un metya après, mentra quel matien de dins e fiu lo entrar: dix que hom li donàs polets pochs (*polets petits*) e sucra e panses; despès aquel dia en menjar e de bouratges que dix lo metya, costaren ix diners. *Item*: done al metya que sen tench per pagat ques volgués puis que ja hera ala porta, doneli un sou". Una visita un sou y encara no'l volia perque devia tenir en consideració qu'era un malalt del hospital. Un sou!!; be es veritat que no era finada la catorçena centuria y que de llavors ençà ha plogut molt: *quantum mutatus ab illo!*, digué somniant Eneas al reveure Hector nafrat y malmenat...; ara un sou o sien onze diners si'ns caygués a terra boy no valdria la pena de collirlo. Aixó vol dir que si com era de lley se remuneraven los serveys medicals, los honoraris solien esser modestos, prescindint de les excepcions que arreu n'hi havien y en tots temps n'hi han hagudes: jo record una epistola de Sant Bernat en la qual explica que a mitjans del segle XII un aquebisbe de Lió nomenat Heraclius de Montboissier, anant a Roma pera afers del seu ministeri, caygués malalt en lo viatge gastant en metges lo que tenia y lo que no tenia: "*cum medicis expendit et quod habebat et quod non habebat*". En nostres temps les excepcions també existeixen, però al revés.

Per poca cosa no solien molestar els metges: los matexos administradors prenen *motu proprio* les indicacions que consideraven oportunes: "hic aviha una malalta qui ac obs un poch de salses a la boca del ventrey; costà con fo picat, ix diners": "Vench aquest die un malal e donamli enconti-

nent un poch de letovari, viij diners": "Venç aquest dia un malal e dix quel cor li fahia mal e fiu li fer un amplastra de salses, costá un sou". La intervenció de persones llegues en afers de medicina, no ha de causar extranyesa, que no debades s'inicià la historia de la clinica mundial posant los malalts en les llindes de llurs alberchs o en la plaça del mercat pera que'ls vianants hi diguessin la seva respecte lo diagnostich de la malaltia que aquells sofrien y del tractament que consideraven oportú. En aquells temps del Hospital de Sant Macià, coro ara y com sempre, la majoria humana per atavisme, puix en molts actes de l'actuació dels vivents son los morts qui manen, ha sentida y sent predilecció pera tractar de malalties y de remeys y se donaven y es donen receptes que passarien y passen d'uns a altres y moltes vegades s'indicava y s'indica adhuch la manera de cofeccionar les medicines. La prova es que com en altres Arxius, en lo de la Catedral de Barcelona s'hi troben intercloses, en manuscrits que res tenen que veure ab la Medicina ni ab la Beneficencia, receptes trameses al escrivà, probablement per sos amichs o per ell copiades y que's guardava pera son us o pera satisfere lo seu diletantisme medical: donaré conexement d'algunes de les trobades, moltes d'elles polifarmachs, y copiaré una oració pertanyent a la terapèutica mística.

"Prenets lengua bovina (buglosa), artemia (donsell mascle), canabaria, brenoniga (*bretonica officinalis*), puliol de montanya, escaviossa, salvia salvatge, lupuli, erba melsera (*scolopendrium officinale*), paritaria que es morela roquera, folzia (falsia): de cascun .j. manat; polipodi (herba dels humors frets) viij unces, lavor de paperay (*piper albis?*) vj. unces, brugol ij unces, panicalt .j. unça, aristologia (herba de marfuga) reyel de tarongí: de cascun .j. quart dunça; cumin, batafalua, fonoy, cardemoni: de cascun .j. quart dunça; mesanela, fulles de senet, violes: de cascun una unça; prunes xxx, lecçons iij unces, sucre blanch unces x: e sien fet exerob; deuse donar del axerob, miga unça a matí e avespre ab aygua calent".

"Primerament: prenets .ij. diners de senigrech (trigonella, *fænum græcum*) e picats lo e sernets lo (cedaçar) en .j. puny (grapat, almosta) de reedures de vori picades e polvorisades. *Item*: miga libra de mel de maig: *Item*: gíngebre (la quantitat es en blanch). *Item*: girofle (en blanch). *Item*:

cayela (en blanch), tot picat e polvorisat e mesclat tot fets ne farines (en blanch). Aprés açó prenets de la rail dela herba solera (*scolymus*) e picats la enguissa que sia cascada e prenets .ij. cortés e mig de bon vin vermel, del melor quis trop e metes lo ab la dita erba en una ola nova e coga tant tro que torn a un corter e estiga la dona a aquesta vabor tant tro que suu, a vespre e a matí e açó tengua per ix dies. E fet tot açó prenets diapalma e diacolony .j. diner de cascun e sia asonat ab holi rosat e mestats hi deles demunt dites salses e posats los ala melsa".

"A mal de mamela que hom apella Maul: aya hom de bon llexiu ben fort e metal hom en una loça ab atretant oli, bulao tant tro que minve lo terç; faça hom un bayol tan gran que abric tota la popa (mamella) posloli hom ben calent que no crem, mas con mulat (mullat) es, sempre lo pot hom pendre, ço es pendre en les ans, posloli hom en la popa axi con soferre ho puscha; si es veyl lo mal posloli hom dues vegades ho .iij. será guaridad sopte sens tot dupte".

"*Item*: a naxença que no pusch bulida, quant será bulida la mel será horeyada: sia picat lençens el mastech bé; prenets farina de forment barutelada (passada pel cedàs) e mesclats ho tot ab la mel e maurats ho be ab les mans (fer massatge) ab holi e podets ne fer zu una vegada prenets ne una polpeleta (un pessich) posats ho sobre la naxença".

"Primo: prenet Rels de malvins ben lavades picats en un morter. *Item*: prenets ij. diners de e trets lo cor de aquelles e tallats les menudes. *Item*: prenets ij. diners de grans de linós e ben senigrech e los malvins e linós, ensemps vage tot acoure al foch per spay de iij. ores ho mes, fins quels malvins sien ben cuyts e prenets un diner del grex que te cubert lo ronyó del moltó e metets lo dins lolla e bulla tot ensems e com sia tot ben cuyt sia mes en un morter e allí sia ben picat e siay mès cantitat de una closca dou plena de vinagre e sia tot be destemprat e despuys pendrets ne aquella quantitat que obs haureu e fets la scalfar en una caçola e desque sia calent sobre un drap de li, amanera de emplastre, metreune sobre la dolor, emperò quant conexerets que sia ensi quax exugat, levarneu aquell e posar ni heu altra vegada de fresch e sens falta tantost farà levar la dolor. O si abans que posets lo dit emplastre fets lo leveg (loció) dela aygua de la mar ab les herbes per mi a vostra senyoria ja tramès,

e ben axugat ab draps e depuys posat lo dit emplastre dessus serie molt bo, però axi matex se fa gran operació sens lo leveg”.

Aquestes dues formules que seguexen, per la sua redacció y per lo seu aspecte, tenen tot l'ayre d'esser fetes de mà de metge.

“R. estorach calamita (styrax solid), estorach liquida: de cascú onça ij; galia *muscata*, alespta *muscata*: onça miga de cascun; *galvanum* (goma resina *férula galbaniflua*) castor, aloes: onça una de cascun; gran *dagnus* (dancus ?) *caustus*: onces iiij; amber, almesque: iiij grans de cascun; *lapdanum* fin: gytant con ni aga mester: sian feyt enpastre al gran de una ostia e sia picat ap oli dalmesch”.

“R. prenets oli de liri, oli de camamilla: de cascun ij. onces; such dartamisa, such de nepda, such de malcoratges (*mercurialis annua*): de cascun egualment una onça; galia *muscata*, trifalamayna (*trifera magna*, usada en ginecologia): de cascú una onça; cera nova: una onça; de tot açó sia feyt enguent”.

“Prenets flor de herba culera: una libra; galangal, gingebre, pebre lonch, cost macís (menta romana): de cascuna miga dragma; menta, artemisia, salvia, flor de romaní, poliol, orenga, betoniga major (*betonica officinalis*): de cascu un scrupol que son x. grans dordi pesans; ab la mel sien feyt leytovari”.

“Oració de mal de Ronyons. Primerament se deu dir lo *pater nostre* e *lave maria*: après lo senya dela creu +, despuys digats *oremus preceptis salutaribus moniti et divina institucione formati audemus dicere sanctus maurus qui en aqua entrasti et non fundasti de liberet te de male de Rone et de lamborelle dignare me, laudare te virgo sacrata da mihi virtutem contra ostes tuos*; après diga, lo nom, el sobrenom del malalt: après diga la *salve regina*”.

Encara actualment Sant Maure es invocat per los que sofreixen d'esllomament y lombag.

Les receptes o formules moltes vegades se redactaven en llatí, sobretot les procedents de metge, fins que mes ençà, segons trobí en lo “Lligall de Bans y ordinacions de darrers del sigle XIV y primera meytat del XV” del Arx. Ant. Mun., se manà que ho fossin en català: “Item que daci avant algun apothecari no gòs fer, ne qualsevol metge no gòs ordenar algun Exerop ne porga ne confecció de qualsevol medicina, si donchs la recepta no li es donada ordonada e escrita o lo spe-

cier mateix dictant lo metge la hage scriure en Romans. E quels materials haien esser especificats en la recepta ab aquells vocables que volgarment poden esser nomenats ço es, per eximpli, que si .j. dels materials es *fulzia* que diguen *fulzia* e no diguen *capilli veneris*. E axi dels altres materials nomenant aquells per vocables vulgars e coneguts e no ab noms peregrins e no coneguts a les gents”.

Ja llavors era costuma seguida per los apotecaris o especiers, transcriure les receptes en un llibre o Receptari, com ho palesa lo que consta en lo Arxiu de Manresa y que transcrigué el Doctor Comenge, portant la rúbrica “En nom de deu sia e dela Verge Sancta Maria sia començada aquesta obra qui ací sordonará a profit dels cosos e assalvament de lanima est libre dereceptes de medicina per mans de mestre e debetxelés e daltres nobles e bons pratichs e cirurgians, *anno domini mº cccxlvij* lo primer jorn decuaresma. Bernat dez puyol *aphotecarius*”.

Copiada la recepte o escrita dictada de viva veu per lo mateix metge o redactada per aques en lo receptari, com ho mostra una recepta del citat manuscrit feta “per ma de mestre traver”, s'hi posava moltes vegades lo nom del metge o del cirurgià qui l'havia ordenada indicantse al ensemple el nom o una referencia del malalt aqui anava destinada: “per .j. hom de salent: per sa muler den valoria: per en malaboca: per son fill den viola olzinosa: per lo prior de Montserrat: per lo baxiller e preborde de bergadà: per la donçella den marquès: per un de sampedor: per lo Rector de sent vicent: per lo nebot del Rector de Monistrol: per *famulis* den Jacme Cordelés: per la madona de Jacme de Prats: per an pancas: per aquesta ben sarriera: per ú de colbató: per .j. hom de fora vila: per la dona ques acasa den Bernat çatora:...”.

* * *

Entre los apotecaris que havem trobat servint l'Hospital de Sant Macià, puix los hospitals no tenien obradors de farmacia, s'hi compten En Sannós, En Llop y en Ragué; lo primer cobrava al cap dela anyada y los altres a la menuda. A tots, l'Hospital els comprava, ultra les fórmules farmacèutiques, car no's limitaven a despatxar y preparar medicaments, altres substancies que venien com ho fan los droguers actuals, sobre tot especies, salses, piment, per lo que se'ls solia conexas ab lo nom d'especiers o especiaires: n'es una

mostra lo següent alberà de començaments del segle XIV, trobat en lo Arxiu de la Sèu de Barcelona:

“Deveu senyer, per mige lliura de salsa mòlta, fine, que prenguéis adel mes da deymbre m. ccc et vj ... vij. diners. Deveu per sales ha vj gortés (quarters) da vi de que fes clereya ... xv. sous. Deveu per xj lliures de mel a raó de iiij diners la lliura ... iij sous viij. diners. Deveu per CC neules ... iiij sous. son una lliura x. sous ij. diners”.

En lo revers del alberà hi ha la nota: “Albarà del honrat senyer en Berenguer Morey”.

No es meravella que'ls apotecaris venguessin neules com consta en lo alberà precedent: lo que's estrany es que volguessen tenir la exclusiva de vendreles, tant es axí que, quan alguns pretingueren ferlos concurrència, aquesta els fou prohibida per una ordinació obertament favorable als especiers: “mes que algú no gos parar obrador de apotecaria si primer no haurà practicat per temps de viij anys e que algú no gos molre species sino ab mortar de coure e que algú no puixe fer neules sino specier tenint casa en Barchinona” (1).

Los rebuts dels especiers no tenien pas sempre la forma simplista y casolana del que havem copiat suara car a voltes per necessitats juridiques revestien mes solemnitat y adhuch la refermaven ab lo signe notarial, avalant l'acte testimonis expressament cridats y redactantlos en la llengua de cerimonia. Encara que sia del inici de la centuria XIV^a ne donarà una idea aquest document del qual donch transllat, existent en lo mateix Arxiu Catedral: “*Diversorum* c 191 n.º 551 - capça 33.”:

“*Sit omnibus notum: Quod ego Petrus de co-
lellis apothecarius et civis barchinone confiteor et
recognosco vobis Berengario de nogaria canonico
barchinone et Raimundo de podiolo et Jacobi
Martini clericis manumissoribus testamenti Ma-
gistri Guilelmi de coellis quondam canonici bar-
chinone quod solvistis mihi Quadraginta solidos
monete barchinone de terno quos dictus Magister
Guilelmus de coellis quondam mihi deberat ratio-
ne xiruporum et electuariorum et emplanstrorum
et medicinarum que a me emit et habuit dictus*

*magister Guilelmus de coellis in infirmitatibus
suis. Unde renunciando excepcioni non numera-
te et non solute pecunie et omni alii juri et con-
suetudini pro me facientibus facio vobis de pre-
dictis Quadraginta solidos a vobis michi solutos
bonum et perpetuum finem et pacto de non pe-
tendo sicut melius dici potest et intelligi ad ves-
trum salvamentum et bonum intellectum. Actum
est hoc sexto decimo Kalendas Julii (16 de Juny)
Anno domini Millesimo trecentesimo quinto. Sig.
+ num Petri de coellis predicti qui hoc laudo et
firmo.*

*Testes huius rei sunt Petrus de fonte clericus
et Petrus senglada. Sig. + num Petri Marcii not.
publici barchinone qui hec scribi fecit et clausit
die et anno quo supra”.*

Severíssimes ordinacions prohibien els apoteca-
ris vendre o donar substancies toxiques sens pres-
cripció facultativa, condicionant la entrega llur
y obligantlos a tenirles guardades sota clau, in-
corrent los qui no ho complien en greu responsa-
bilitat:

“nengun Especier ne sa muller ne negun mis-
satge (dependent) seu ne negun mercader o altre
persona de qualque estament o condició sie, no
gos de die ne de nit, palesament o amagada, ven-
dre o donar ne liurar a neguna persona Rialgar
ne altres coses verinoses o qui haien si verí, si
donchs nou feyen a metges o a altras personas
quin haguessen mester per metra ho en medecina,
ab que la persona qui ho vendrà eu liurarà sie e
haje a esser present con ho metrà en la dita me-
decina. E qui contrefarà serà penjat sens tota
mercé”.

“*Item: que tot especiaire e mercader e altre
persona qui haia de present o haurà daquiavant
Rialgar o altres coses verinoses o qui haien verí
queu haien a tenir dins tanchadura la qual sie tan-
chade ab clau, a tolre avinentese que done, ne mis-
satge non puxe vendre ne donar ne liurar sino
axí com dit es segons la ordinació damunt dita,
sots ban de D. solidos per cascuna vegade que
contrefaçe” (1).*

Tampoch y al igual que'l rejalgar o arsenich,
els era permés tenir lliurament herba de ballesta,
també coneguda ab los noms d'herba ballestera
y herba del ballester, de la qual n'exia el tòxic
pera verinar les sagetes, los viratons y els qua-

(1) Arx. Ant. Mun. Rub. Ord.

(1) Arx. Ant. Mun. Libre d'Ordinacions del any 1372.

drells: l'esmentat tòxich sagitari era el tòxich paraliso-muscular derivat del *veratrum album*.

Si los consellers procuraven ab llurs disposicions defensar la vida dels ciutadans barcelonins contra les possibles venalitat o estulticia dels especiers criminalment sollicitades, les Corts generals, convocades per la Corona pera tractar *del bon stament e reformatió de la terra*, legislaven, a fi d'evitar falsificacions, deficiències, ignoràncies y adhuch cobdícies, que les apotecaríes fossin severament inspeccionades y axi revestirles de la màxima garantíia. Perçò en les Corts celebrades en lo monestir de fra menors de Perpinyà, en Març de 1351, convocades per lo Rey En Pere III, s'acordà que les Ciutats y Viles nomenessin tres prohoms, çò es, un mercader, un metge de física y un apotecari, los quals setmanalment y conjunta, mitjançant retribució, regoneguessin los medicaments de les apotecaríes previ lo sagrament y homenatge de consuetut en semblants casos; y si algun de dits medicaments fos deficient y ilegal tenien lo deure de denunciarho. Aytal acord del Rey y dels tres Braços o Estaments representants de la terra, presidint Barcelona l'estament popular, fou prèis perque "*experiencia a nos docuit quod ex malis confeccionibus et medicamentis que ut plurimum ex impericia avaricia vel malicia apothecariorum egritudines longue et mors eciam insequitur aliquandò*". De passada també acordaren les Corts perpinyaneses que fossin denunciats los preus de les receptes que a

criteri dels pèrits se consideressin exagerats o abusius (1).

Mes ençà modificaren la composició d'aquest tribunal d'inspecció, afeginthi un altre apotecari o especier y el Mostaçaf: "*quisqun any se ha de elegir un phisich, un droguer e dos speciers en la primera setmana de Janer, que ensemps ab lo Mostaçaff haien a regoneixer les botiques dels especiers e les medicines e altres coses e com se deuen pagar les medicines (any 1395) (2)*".

A Barcelona facilitava aquests escorcolls deontològichs la costum, seguida per moltes professions, d'ocupar los especiers o apotecaris un carrer, no obstant havernhi alguns d'escampats per la ciutat, car la residència en lo barri del ofici no era obligatoria. Lo dels Apotecaris s'esqueya si fà no fà al carrer nomenat avuy de la Llibreteria com se desprèn del curs processional seguit per la donçella Maria de Luna al anarse a maridar ab l'Infant Maria de Luna al anarse a maridar ab l'Infant Martí, lo dia 13 de Juny del any 1372: "*et dicta nupta exivit a palacio regio, et eundo per vicum Pothechariorum et per carariam del Regomir usque ad carariam Amplam et inde ad vicum Maris et per ipsum eundo ad sedem cum domino rege et domino episcopo Valencie et pluribus nobilibus et baronibus, accepit in ipsa sede ecclesiasticam benedictionem*" (1).

(1) A. C. A. R. 536, fol. 85.

(2) Arx. Ant. Mun. Rub. Ord.

(1) Arx. Ant. Mun. Cron. del rac.

(Seguirà)

Assemblea ordinària de Delegats de l'any 1926

Sessió inaugural

El Consell ha acordat inaugurar les tasques de l'Assemblea ordinària del present any 1926 amb una sessió en la qual es llegirà la Memòria del Consell.

Aquest acte es celebrarà a l'"Ateneu Barcelonès", carrer de Canuda, núm. 6, que ha tingut l'amabilitat de cedir el seu saló d'actes al "Sindicat de Metges de Catalunya".

L'acte serà públic per tots els associats i seran invitades les personalitats mèdiques i culturals de la nostra terra, així com les associacions professionals i de cultura.

Començarà a les 18 hores i 30 minuts del dia 27 de novembre.

Ens plau invitar des d'aquest lloc a tots els companys sindicats i ens permetem pregar-los la seva assistència amb el fi de donar un major relleu a aquesta sessió inaugural. Preguem així mateix als senyors delegats de tots els partits de Catalunya que no deixin d'assistir-hi; voldriem que a aquesta sessió hi estés totalment representada la classe mèdica catalana.

* * *

Finida la sessió inaugural l'Assemblea de Delegats continuarà les seves tasques a les 10 de la vetlla en el local del propi "Sindicat de Metges de Catalunya", carrer de Consell de Cent, 331, 1r. pis, i començarà la deliberació de l'Ordre del Dia de l'Assemblea d'acord amb la següent pauta:

I.—*Memòria del Consell.* Es posarà a discussió la Memòria llegida en la Sessió inaugural.

II.—*Aprovació de comptes i pressupost.* Es posarà a discussió el Balanç de l'any 1925 que oportunament fou publicat i que reproduïm en aquest número al final de les presents notes. Igualment es llegirà i es sotmetrà a l'aprovació el Moviment de Caixa durant l'any 1925 que també publiquem a continuació del Balanç. Finalment el Consell sotmetrà a l'Assemblea el Pressupost que ha regit durant el present any 1926.

Per a major claretat dels Estats de Comptes que publiquem preguem a tots els associats i especialment als seus delegats a l'Assemblea que

repassin la Memòria-Balanç que va publicar-se en el BUTLLETÍ del mes de febrer del present any, on s'aclareixen i es comenten totes i cada una de les partides del Balanç.

Com que les circumstàncies han fet ajornar aquesta Assemblea ordinària de Delegats fins quasi al final de l'any, les dades del Balanç de l'any 1925 són considerablement variades en aquest temps que es celebra l'Assemblea, per això el Consell, amb el desig de donar als delegats una impressió de l'estat actual del Sindicat, pensa presentar a l'Assemblea, a més de les dades abans alludides que reglamentàriament ha de presentar, l'estat actual dels nostres comptes.

III.—*Elecció de membres del Consell.* En virtut d'una proposició aprovada pel Consell, que oportunament va publicar-se, aquest es presentarà dimissionari a l'Assemblea i per això després de donar compte de la seva actuació amb la Memòria i de l'aprovació de Comptes haurà de prosedir-se a l'elecció de tots els membres del Consell.

Altrament, com a resultat de les modificacions de l'Estatut, el Consell, que estava format per dotze membres (President, Secretari i deu vocals), ha estat ampliat amb tres vocals més, per la qual cosa el número total d'individus a elegir serà de quinze.

IV.—*Cooperativa de Consum.* Publiquem la Ponència que per la Cooperativa de Consum han fet els companys Josep Bonifaci Mora, Joan Mas Oliver, Guillem Mas Puig, Josep Maria Riera Pau i Josep Maria Zavala Hernández.

La importància d'aquest projecte que pot ésser un gran esdevenidor pel Sindicat, exigeix el major estudi per part de tots els companys delegats amb l'objecte de que de les esmenes i observacions de tots en surti l'obra més perfecta possible.

Cal també que els delegats copsin tota la importància d'aquesta obra i apreïin la solvència i probabilitats d'èxit per a propagar-la després en-

tre els associats del seu partit col·laborant al desenrotllament de la Cooperativa de Consum.

V. - *Caixa de Crèdit*. Contra la nostra voluntat no podem publicar la Ponència de la Caixa de Crèdit per no haver-la lliurat el Ponent al seu degut temps, per aquest motiu no podria tampoc ésser presentada a l'Assemblea. Per a subsanar-ho i amb el desig de presentar un projecte el més concret possible o unes notes orientadores, si més no, el Consell ha encarregat l'estudi d'aquesta qüestió tan important i de tant temps reclamada pels socis.

VI. - *Oficina Administrativa. - Servei de Crèdits*. El Consell ha ampliat el número de projectes a sotmetre a l'Assemblea amb aquest de l'Oficina Administrativa, al qual s'hi ha involucrat la reorganització i ampliació del Servei de cobrament de crèdits. La ponència ha estat confiada als companys Joaquim Abelló Roset, Lluís G. Guileira Moles, Francesc X. Queraltó Guàrdia i Josep Maria Vilardell Permanyer. El treball de la Ponència el publiquem a continuació d'aquestes notes.

Es tracta d'un projecte que interessa preferentment als metges de Barcelona, però que creiem que pot ésser estudiat amb interès per tots els delegats, puix és susceptible d'ampliació en benefici dels metges forans i fins amb les bases de l'actual projecte pot ésser en algunes ocasions aprofitat avantatjosament per ells.

VII. - *Proposicions presentades pel Consell*:

a) Creació de les quotes de residència: L'organització del Sindicat abans de la modificació dels Estatuts havia permès que en alguns partits els socis del mateix es creessin determinats serveis d'ordre pràctic que exigien unes despeses d'administració que eren sufragades amb les quotes comarcals.

Alguns d'aquests serveis prevaleixen i, fins i tot, se'n podran crear de nous, com, per exemple, l'esmentada Oficina Administrativa i, en conseqüència, es produiran encara aquelles despeses per l'administració d'aquests serveis.

Com que al Sindicat no li és possible sostenir aquestes despeses i, per altra part, tampoc ha de sostenir-les per no tractar-se d'una organització general, sinó únicament en determinats partits, el Consell sol·licitarà de l'Assemblea l'autorització necessària per a crear unes quotes de residència

que s'aplicaran únicament als socis dels partits que tinguin organitzats serveis especials i la quantia de les quals fixarà el Consell en cada cas d'acord amb els socis de cada partit determinat.

b) Creació de la categoria de soci de mèrit: Per a premiar els treballs d'aquells companys que més s'hagin distingit per la seva actuació en favor de l'entitat, el Consell sol·licitarà de l'Assemblea la creació d'aquesta categoria de socis que tindran iguals drets i deures que tots els altres, però que el seu nom constarà en un quadre d'honor.

Per l'atorgació d'aquest títol de soci de mèrit caldrà en cada cas l'acord exprés de l'Assemblea.

VIII. - *Proposicions que s'hagin presentat per escrit*. Transcorreguda la data del trenta d'octubre senyalada pel Consell com a termini de la presentació de proposicions, no se n'ha rebut cap, per lo que totes aquelles que puguin presentar-se ara ho seran amb el caràcter de proposicions formulades durant l'Assemblea, la discussió de les quals es facultativa del Consell.

IX. - *Proposicions que es formulin durant l'Assemblea i el Consell jutgi convenient la seva immediata discussió*. (Article 20 dels Estatuts).

X. - *Discussió i aprovació de l'acta de l'Assemblea*. Es recorda a tots els senyors delegats que l'acta de l'Assemblea haurà de llegir-se i aprovar-se immediatament a l'acabar aquesta, a qual objecte la pròpia Assemblea ha de designar tres assistents per a firmar-la conjuntament amb els Presidents i Secretaris que hagin actuat (Article 19 dels Estatuts).

Per donar compliment a aquest article i al 30 de l'Estatut que indica que tots els delegats tindran dret a percebre per tots els dies que hagin d'estar fora de la seva localitat una dieta de la quantitat que senyali la pròpia Assemblea més les despeses de viatge, preguem a tots els delegats que no s'absentint del saló de sessions fins després de definitivament closa l'Assemblea.

* * *

Article 22 dels Estatuts. - Els acords es prendran sempre per unanimitat o majoria en votació ordinària. Solament quan l'Assemblea ho acordi prèviament, podrà efectuar-se votació secreta nominal o d'altra mena per assumptes determinats.

Moviment de Caixa del Sindicat de Metges de Catalunya durant l'any 1925

DEURE

HAVER

ENTRADES

SORTIDES

Existència en Caixa en primer de gener de 1926	728'—
Per quotes de soci	35.394'—
" " " la Secció Comarcal de Barcelona	9.055'—
" " " " " " St. Feliu de Llobregat	10'—
" anuncis en el Butlletí	60.553'05
" " " la Guia Mèdica	15.769'65
" crèdits de metges cobrats	4.037'15
" la Caixa de Beneficència	14.182'65
De la Secció Comarcal de Barcelona per Tresoreria	1.560'—
" " Mutual Mèdica pels serveis d'Administració	6.000'—
Del Col·legi de Metges pels serveis de Tresoreria	1.600'—
Ingressos variis	7'50
Retirat de la Caixa de Pensions i Estalvis per atencions variies	25.320'—
Liquidació del préstec fet al Col·legi de Metges	2.000'—
De la Mútua "Ramon Llull"	137'95
Interessos	733'12
Del Sindicat per la Caixa de Beneficència	2.000'—
Pagat, la Secció Comarcal de Lleida, per n. compte	45'80
Per drets d'inscripció	12'—

Pagat per compte Secció Titulars	68'30
Dipositat a la Caixa de Pensions i Estalvis	36.783'27
" al Banc de Catalunya	2.862'15
Pagat per compte del Butlletí	38.313'95
Despeses Guia Mèdica de 1925	10.098'45
Comissions " " " "	802'25
" " " " 1926 (avençades).....	500'—
Pagat per compte de la Secció Comarcal de Barcelona	8.610'50
" " " " " " St. Feliu Llobregat	91'30
" " Beneficència	15.413'30
Crèdits de Metges restituïts	106'25
10 per 100 a l'Advocat per crèdits cobrats	289'50
5 per 100 a la Caixa de Beneficència dels crèdits cobrats	144'75
Pagat per Atur Forçós	1.600'—
" " Moblatge	2.244'50
" " Servei de Crèdits	4.218'10
" " Mútua Ramon Llull	35'60
Donatiu a la Caixa de Beneficència	2.000'—
5 per 100 de Quotes cobrades a la Caixa de Beneficència	1.463'70
Als membres de la Junta Directiva per assistència a les sessions	3.192'85
Despeses Assemblea Delegats	2.032'85
" propaganda (tec de l'Assemblea)	788'70
" per visites a Seccions Comarcals	1.062'50
Prèstecs	1.900'—
Pagat a la Comarcal de Lleida	45'80
Comissions pel Reglament de Sanitat	318'—
De Dipòsits: Tornat al Dr. Fortuny	1.000'—
Pagat pel Casal del Metge	300'—
Reintegrament de la quota d'entrada al Dr. Blanch	2'—
Prèstec al Col·legi de Metges	2.000'—
Per constituir dipòsit Dr. Beltran	17'—
Honoraris procurador Folch	272'25
Petites despeses: Premsa, propines, locomoció etc.	1.555'—
Als recaptadors forans	3.457'90
Correspondència rebuda i enviada	2.164'75
Efectes escriptori i estampació plaques.....	1.948'05
Efectes timbrats	255'85
Al personal	21.406'—
Lloguer	3.000'—
Previsió empleats	394'50
Per anuncis varis	8'70
Per calefacció	130'50
Material imprès	3.815'—
Instal·lació telèfon	125'—
Despes. As. Delegats 1924	143'—
	38.404'25

Ròssec per l'any 1926

179.145'87

176.982'67

179.145'87

Moviment del Fons del Sindicat de Metges de Catalunya durant 1925

SITUACIO DELS FONS

Desponible	37,982'15
Caixa	3.163'20
Caixa de Pensions i Estalvis	32,956'70
Banc de Catalunya	2.862'15
Realitzable	23'562'20
Dipòsit compra llibres	412,50
Préstec al Dr. Frias	1.500'—
Moblatge	9.118'40
Rebuts pendents:	
Butlletí	10.019'85
Guia Mèdica 1925	821'45
Quota Comarcal Barcelona	105'—
Quota Soci	845'—
Donatius	740'—
	<u>12.531'30</u>
	<u>61.544'34</u>

ESTAT DELS FONS

Fons Comarcal Barcelona	5.130'—
Fons Comarcal S. Feliu de Llobregat	118'20
Caixa de Beneficència	11011'80
Fons social	55.284'44
	<u>61.544'34</u>

Projecte d'Estatut de la Cooperativa de Consum del Sindicat de Metges de Catalunya

*Ponència dels Drs.: Josep Bonifaci Mora,
Joan Mas Oliver, Guillem Mas Puig, Josep
M.ª Riera Pau, Jasep M.ª Zabala Hernández.*

Assemblea de 1926

Preàmbul

Companys:

El Consell del *Sindicat de Metges de Catalunya*, quan va veure limitada la seva obra social, va amidar totseguit l'abast del camp d'actuació que se li permetia i, amb la manera de fer que ha caracteritzat sempre la nostra entitat, sense preàmbuls, sense grans preparacions, va posar mans a l'obra, disposat a ultimar i donar cos als projectes d'ordre econòmic que, acaronats des de fa molt temps, no s'havien portat a la pràctica perquè afers immediats i d'un ordre moral més interessant li robaven el temps que ha de dedicar-se a aquestes coses.

Indubtablement que el temps era llavors millor esmerçat, però, així que les circumstàncies han portat per aquest nou camí, el nostre Consell s'ha apressat a realitzar les velles idees i amb una activitat que l'honora sotmet a aquesta Assemblea ordinària de Delegats de l'any 1926, uns quants projectes força interessants per la futura vida del Sindicat i força útils per tots nosaltres els metges que seguim aplegats amb amor a les seves files.

Tots havem de remerciar al Consell aquesta gestió seva i d'una manera molt especial li hem d'agrair nosaltres, els firmants d'aquesta ponència, que havem estat honorats amb l'important encàrrec d'estructurar una Cooperativa de Con-

sum. Consti, doncs, el nostre sincer agraiment, i consti també que, si no hem aconseguit fer un treball tan acurat com voldríem, haurà estat per manca d'aptituds però mai per falta de bona voluntat, perquè hem treballat amb fe i il·lusió pel projecte que pot ésser absolutament viable i que temps a venir, una volta polit per l'aportació de l'opinió de tots i sobretot per les lliçons de la pràctica, pot arribar a ésser un èxit i un puntal més del Sindicat, com ho és avui d'una manera indiscutible la Mutual Mèdica.

* * *

Les Cooperatives de Consum tenen al costat dels seus entusiastes admiradors un nombre considerable de detractors, que pels prejudicis del sens fi d'interessos creats, dubten que amb la Cooperació pugui arribar-se fins allà on s'ha arribat, per exemple, amb el mutualisme.

Aquestes opinions generals, s'han concretat, és clar, al parlar el Sindicat de Metges de Catalunya de crear la seva Cooperativa de consum; però nosaltres hem d'afirmar de bon començament que, a mida que hem anat endinsant-nos en l'estudi de la Cooperativa, hem anat veient cada vegada més clar que la cooperació és una forma d'associació que pot reeixir sempre que s'administri amb honradesa i es vigili amb escrúpol, fent-la se-

guir pels camins fressats per l'experiència d'altri i apartant-la dels perills que indubtablement la volten i que són la única cosa que saben veure els temperaments escèptics.

L'argument cabdal esgrimit pels contraris a la cooperació, és retreure l'exemple d'algunes associacions d'aquest ordre fracassades. Aquests exemples hi són sempre en totes les coses, però, al costat d'això, la història del cooperativisme ens demostra ben clarament que la cooperació ha seguit sempre un camí ascendent, i les estadístiques ens ensenyen que ha progressat i segueix progressant de tal manera, que pot afirmar-se que la societat actual tendeix al cooperativisme.

L'any 1844 es creava a Rochdale la primera Cooperativa de consum i la seva estructura era tan consistent, que encara avui el tipus d'aquella Cooperativa és el que ha informat la majoria de les que s'han creat i del qual també ens havem aprofitat nosaltres per a redactar el projecte d'Estatut que després us sotmetrem. D'allavors ençà les Cooperatives de consum s'han extès per tot el món i en alguns països el nombre d'afiliats a aquests entitats s'eleva a xifres considerables de milions d'associats. A Anglaterra, per exemple, l'any 1908 hi havia 1,428 societats amb 2.404,600 afiliats; les xifres actuals són enormement més crescudes.

Els petits fracassos no poden, doncs, negar aquests excel·lents resultats; el que únicament cal fer és examinar els motius d'aquells per a lliurar-se'n al moment de crear una Cooperativa.

Les Cooperatives de consum no tenen altre objecte que satisfer les necessitats de la vida amb nous mitjans econòmics. L'organització econòmica actual ha fet que es multipliquessin els intermediaris entre la producció i el consum; la idea de la Cooperativa és de prescindir d'aquesta organització intermitja, atribuint-se la mateixa organització i valor que aquella per a poder-la suplir sense defecte.

No hi ha grans inconvenients per això: una Cooperativa pot recollir els mateixos elements i mitjans que fan triomfar una empresa comercial, i, en canvi, s'allibera de molts dels seus inconvenients. La Cooperativa que únicament ha de satisfer les necessitats dels seus associats, pot proveir-se amb molta exactitud, sobretot si els seus membres són constants i fidels amb les seves compres, i no ha de córrer el risc d'especulacions equivocades i de stocks superflus que a voltes

s'han de liquidar amb pèrdua. Altrament, la Cooperativa no té necessitat de reclam ni de luxe en les seves instal·lacions, perquè no es així com ha de cridar els seus associats, i tampoc no ha de córrer el risc dels insolvents, que grava considerablement el comerç, perquè ven únicament als associats pels quals té mitjans de garantir-se suficientment.

La única cosa que pot fer perillar l'èxit d'una Cooperativa és la falta de concurrència; generalment, s'ha demostrat que el tant per cent de compres segons els associats, és considerable en totes aquelles Cooperatives que s'han acollit al sistema de Rochdale, però en el nostre cas aquest perill és definitivament allunyat. La Cooperativa de Consum naix a l'escalf del Sindicat de Metges de Catalunya, és una branca del mateix, i l'escalf que el Sindicat pot proporcionar-li amb la seva organització actual i l'esperit de companyonia que ha sabut crear, faran viure la Cooperativa de la mateixa manera que ha fet viure, i ben esplèndidament per cert, la *Mutual Mèdica*.

* * *

Permeteu-nos que abans de passar a l'examen de l'articulat del nostre projecte d'Estatut, us resumim les idees fonamentals que ens han orientat, que són les mateixes que han prevalegut en totes les Cooperatives creades amb èxit.

Una Cooperativa de consum pot ésser de tres menes: Collectivista, Individual i Mixta. La Collectivista és la que respon a la idea socialista pura de les Cooperatives; és un mitjà, no un fi; mitjà que consisteix, principalment, en el seu caràcter general, en un instrument de lluita social, encaminat a nous ideals sobre organització de treball. La Individual no persegueix altra finalitat que la simple de satisfer el màxim de necessitats amb el mínim de despeses, lliura tot el benefici a l'individu. La Mixta és la que reserva una part per la Collectivitat, dona un avantatge immediat al soci en el preu de les seves compres i després li reparteix una part dels beneficis a prorrata de les mateixes, és el que en la pràctica ha triomfat i és, doncs, el que hem acceptat pel projecte de Cooperativa de Consum que us sotmetem.

Una Cooperativa no pot funcionar per aportacions periòdiques, necessita la creació d'un Capital. Aquest capital ha de crear-lo el propi soci;

així, interessant-se en la Cooperativa, li neix l'estímul. Altrament, una part del capital ha d'anar creant-se'l la pròpia Cooperativa.

Acceptats aquests dos principis per la nostra Cooperativa, calgué senyalar el capital mínim que havia d'aportar-hi cada soci i al mateix temps estudiar si havia de senyalar-se un límit en el màxim. La ponència va partir del principi de fer assequible la Cooperativa a tots els associats del Sindicat de Metges de Catalunya i va senyalar un tipus molt baix pels títols de soci cooperador i, en canvi, va creure convenient no senyalar cap límit al número de títols que pugui adquirir cada associat; com que en tot el projecte s'ha partit del principi d'estimular les compres i no les aportacions de diner, no representa cap perill per la Cooperativa el permetre que un associat posseeixi un nombre crescut de títols, puix el seu diner no tindrà cap preferència dins de la Cooperativa; així, per exemple, s'ha donat un sol vot per individu, prescindint dels títols que representi. No obstant aquesta seguretat que hem cregut necessari donar a la Cooperativa, s'ha procurat que la inversió de diner en aquesta obra fos també avantatjosa el suficient per a que es pugui esperar l'adquisició de més d'un títol per aquells que estan en condicions de fer-ho.

Creat el capital per aportació dels socis, s'ha destinat en el projecte una part dels excessos de percepció de cada any per la creació d'un fons de reserva que serà el fons social propi de la Cooperativa.

A les aportacions dels socis se'ls destina un interès reduït i, en quant a la devolució de les mateixes, es prenen les garanties suficients per a evitar que en un moment donat poguessin fer perillar la marxa moral de la Cooperativa.

Com a principi en tota Cooperativa, s'ha d'establir la venda al comptat, però això en la pràctica absolutament no és possible, cal posar-se en el mateix terreny que la competència i donar als consumidors iguals facilitats que troben en el mercat; però aquests facilitats, com és natural, s'han de condicionar, demés de condicionar-les reglamentàriament el Consell Administratiu de la Cooperativa ha de tenir un marge de confiança per a aplicar-les segons cada cas.

Aquests dos punts són els que els firmants hem anotat en el nostre projecte. Normalment hem

concedit uns crèdits a tots els associats de cinc vegades el valor dels títols de soci cooperador que posseeixin, però havem facultat al Consell per a atorgar crèdits majors, segons les garanties que ofereixi cada consumidor.

Aquesta part l'hem completada senyalant les sancions a aplicar al consumidor que no compleixi els seus compromisos en els terminis que se li senyalin.

De la solvència dels associats n'ha de néixer la solvència de la Cooperativa, és per això que tal volta hem estat excessivament previsors en tots els extrems que afecten aquesta solvència, però creiem preferible de moment aquesta rigidesa, puix val més que la pràctica es cuidi d'aconseguir una major elasticitat.

Hem orientat la venda exclusivament pels socis-cooperadors i per tots els del Sindicat de Metges de Catalunya; solament amb caràcter excepcional i benèfic preveiem el que es pugui vendre a Hospitals, Asils i altres institucions similars.

Al parlar del règim econòmic de la Cooperativa, hem detallat potser excessivament, però hem preferit la claretat en aquest extrem que és importantíssim, per a donar una impressió de serietat als socis i de solvència als nostres futurs proveïdors.

Primerament es faculta al Consell per a portar tota la marxa econòmica, establir preus, condicions de venda, fer les compres, establir contractes, etc., i després se li posa l'obligació de donar amb molta freqüència compte de la seva actuació mitjançant balanços provisionals trimestrals.

Totseguit es detalla el destí que haurà de donar-se als excessos de percepció que s'acumulin a fi d'any i d'aquest se'n reserva la part més grossa a la creació d'un capital de reserva.

La part sobrant es distribueix amb preferència entre els socis compradors a proporció de les seves compres i entre els títols de soci cooperador.

S'estimula preferentment als compradors perquè són els que hi donen la vida i, per tant, el rendiment de la Cooperativa i és just que a fi d'any, demés del benefici immediat obtingut en la diferència de preu en les compres, trobin un estalvi produït per les mateixes; però també havem cregut convenient estimular quelcom els socis capitalistes, si bé amb un tant per cent calculat per-

què el capital empleat els dongui l'interès legal.

Al parlar del repartiment dels excessos de percepció, havem cregut convenient demostrar que la Cooperativa no havia de respondre únicament a una idea econòmica de lucre, sinó que ella podia ésser, havia d'ésser un instrument social força aprofitable, puix és evident que, si la Cooperativa pot néixer i desenrotllar-se a l'escalf d'una gran obra social com és el Sindicat de Metges de Catalunya, també ha d'aportar el seu petit sacrifici a aquesta obra de la qual es filla i, per tant, sense la qual no viuria.

Amb aquesta idea es destina anualment una quantitat prudencial a la institució d'obres de cultura i de beneficència mèdiques.

Hem cregut que així, demés, donàvem una ànima a la Cooperativa que li era absolutament necessària. Altrament això, forçosament despertaria una idea de simpatia que tornaria en benefici de la pròpia Cooperativa.

Calculeu com ens pot resultar agradable centralitzar les nostres compres a la Cooperativa, si, demés de trobar-hi un profit immediat, sabem que per aquell sol fet podem arribar a crear pensions, premis, borses d'estudi i altres obres agradables que enalteixin el nostre Sindicat i ens proporcionin una satisfacció de l'esperit.

Amb aquesta idea i perquè la Cooperativa respongui al tipus social que sempre les ha d'inspirar, hem senyalat reglamentàriament que el Fons de reserva que es crearà la pròpia Cooperativa no retornarà mai als socis sinó que, en cas de dissolució, aniria també a parar a aquestes obres abans detallades.

Si tot això ho havem pogut agermanar amb l'utilitat necessària perquè el metge hi acudeixi, creiem que ha de merèixer l'aprovació de tots, puix per damunt dels nostres interessos havem de tenir sempre presents aquelles coses que poden ajudar a l'enaltiment de la nostra estimada professió.

En el règim econòmic es detalla, finalment, la manera d'abonar els repartiments i els interessos, sempre tenint present que la marxa econòmica de la Cooperativa no en sofreixi.

També s'ha previst la possibilitat que la marxa econòmica de la Cooperativa permeti l'amortització, puix l'ideal de la Cooperativa tendeix a la desaparició del capitalista.

Indubtablement que un dels perills més seriosos que presenta tota Cooperativa és la dificultat d'una bona administració pels socis. Es per aquest motiu que hem posat un especial interès al preocupar-nos del Govern i Administració de la nostra Cooperativa.

La constitució del Consell Administratiu no és molt nombrosa, però ho és el suficient per a que pugui atendre la marxa de l'associació. Se senyala primer l'alta inspecció del Sindicat, mitjançant el nomenament de dos vocals que tindran veu i vot en les deliberacions del Consell, després s'obliga al propi Consell a vetllar amb freqüència per la marxa de la Cooperativa senyalant-li que haurà de reunir-se setmanalment, les compres, la fixació de preus, la inspecció de les vendes ho exigeixen, i finalment es faculta al Consell pel nomenament de Comissions especials que, sota el seu control, puguin actuar, si convé, encara amb més freqüència.

En tot s'ha tendit a que el Consell Administratiu porti el més directament possible l'administració però forçosament haurà de valer-se de persones estranyes per a ajudar-lo en les seves tasques, per la qual cosa se l'autoritza a nomenar lliurement els empleats que exigeixi la bona marxa de la Cooperativa.

També a l'ocupar-nos de les Juntes Generals hem examinat tots els extrems amb tot l'escrúpol que hem sabut, i ens havem emmotllat a la forma emprada generalment pel Sindicat i les seves seccions i exigida per la distribució dels seus socis, fent que la Junta General de la Cooperativa estigui integrada per l'Assemblea de Delegats del Sindicat, tal com té establert la Mutual Mèdica, amb l'única diferència de donar el dret a cada soci d'acudir a la Junta General per a presentar una moció o exposar el seu criteri, quan aquest estigui en pugna amb el del representant del seu partit.

Per a elegir els Delegats de l'Assemblea o de la Junta General, s'ha donat un sol vot per soci de manera que no es faci cap distinció per l'associat que posseeixi, per exemple, un gran nombre de títols de soci cooperador, tots els interessos són respectables i la Cooperativa, en definitiva, ha d'ésser únicament regida pels compradors i cada soci en representa únicament un.

Aquests són els extrems principals del Projecte de Reglament de la Cooperativa de Consum del Sindicat de Metges de Catalunya, que tenim l'honor de sotmetre a la vostra consideració, per encàrrec del Consell.

Al final, després del Reglament, ens permetem detallar unes notes sobre el funcionament o règim interior de la Cooperativa, amb l'únic objecte d'aprofitar algunes idees que, en el curs de les deliberacions de la ponència, se'ns han suggerit, puix això correspondrà estudiar-ho a aquells companys que l'Assemblea designi per a portar a la pràctica aquest projecte.

Enllestit el nostre treball, fet amb la major bona voluntat i amb l'únic desig de col·laborar a una obra útil pel Sindicat, us preguem que amb les vostres esmenes el poliu de tots els seus defectes suplint allò que per manca de preparació no ha pogut fer aquesta ponència.

I, finalment, esperem que la idea de la Cooperativa, tan ben acollida per la majoria de sindicats, serà propagada per tots i cada un de nosaltres, per anar obtenint l'adhesió dels companys veient-lo funcionar molt prompte, puix que totes les coses són i triomfen quan es vol que siguin i s'hi posa tots els mitjans per fer-les triomfar.

Projecte d'Estatut

I.—CONSTITUCIÓ

Art. 1.—El "Sindicat de Metges de Catalunya", a tenor de l'article 3 del seu Estatut, organitza exclusivament per als seus socis una Cooperativa titulada "COOPERATIVA DE CONSUM del SINDICAT DE METGES DE CATALUNYA".

II.—DOMICILI

Art. 2.—La Cooperativa de Consum del Sindicat de Metges de Catalunya tindrà el seu domicili social en el del "Sindicat de Metges de Catalunya", però podrà establir dependències, sucursals i dipòsits on les necessitats de la Cooperativa aconsellin.

III.—OBJECTE

Art. 3.—La Cooperativa de Consum del Sindicat de Metges de Catalunya té per objecte: 1.ª La compra, venda, fabricació i transformació de tota mena d'articles que puguin ésser consumits pel soci. - 2.ª La institució d'obres de cultura o de beneficència mèdiques, i tot el que tendeixi al millorament moral i material dels seus associats.

Art. 4.—La Cooperativa de Consum vendrà als seus socis i podrà vendre a tots els socis del Sindicat de Metges de Catalunya, així com, amb caràcter benèfic, també podrà vendre a Hospitals, Asils, Montepios, Mutualitats i altres associacions similars.

IV.—DELS SOCIS

Art. 5.—A l'ingressar a la Cooperativa de Consum del Sindicat de Metges de Catalunya, els metges hauran de formular per escrit una sol·licitud on constin: nom i cognoms, lloc de residència i exercici i especialitat a què es dediquen; la qual sol·licitud admetrà o no el Consell Administratiu.

Art. 6.—Una volta el soci sol·licitant sigui admès pel Consell Administratiu, per a que l'admissió surteixi efectes i el soci entri en la plenitud dels seus drets haurà d'abonar, almenys, un títol de soci coperador, amb la facultat d'adquirir més títols fins a un nombre il·limitat.

Art. 7.—El soci tindrà el dret d'adquirir totes les mercaderies i objectes de què disposi la Cooperativa, ajustant les seves compres a les condicions que prèviament hagi senyalat el Consell Administratiu i abonant l'import de les mateixes en el moment de rebre les mercaderies.

Podran, no obstant, els socis usar d'un crèdit de trenta dies pel pagament de les seves compres, sempre que el total de les mateixes no excedeixi de cinc vegades el valor dels títols de soci cooperador que posseeixi totalment desemborsats.

Els socis del Sindicat de Metges de Catalunya que no siguin socis de la Cooperativa únicament podran fer compres amb un crèdit de 30 dies per un valor total màxim de cinquanta pessetes.

El Consell estarà facultat per a concedir crèdits a més llarg termini o per quantitats més elevades tant als socis de la Cooperativa com als del Sindicat, segons les condicions que estudiarà per cada cas.

Art. 8.—Si el soci no paga amb puntualitat les seves compres exactament en els terminis que se li hagin concedit, quedarà impossibilitat de fer cap nova compra a crèdit i el Consell Administratiu retindrà tots els havers que el soci tingui a son favor en la Cooperativa.

En aquest cas, el Consell Administratiu començarà al soci per a que pagui en un nou termini que el propi Consell fixarà per cada cas, i, si el soci no salda les seves compres en aquest nou termini senyalat, el Consell aplicarà tots els havers retinguts a la liquidació del compte, procedint a l'exclusió del soci.

Art. 9.—Els socis vénen obligats a complir tots els acords, regles, normes i disposicions de la Junta General o que dicti el Consell Administratiu, els quals podran sotmetre'ls a la dita Junta General.

Art. 10.—Els socis tenen dret a disfrutar de tots els serveis i organitzacions que creï la Cooperativa, sempre que compleixin les regles estatuides per cada cas.

Art. 11.—Es produirà baixa de la Cooperativa:

- a) Per defunció.
- b) Voluntària, cancellant primerament totes les obligacions pendents.
- c) Per canvi de residència fora del territori on actui el Sindicat de Metges de Catalunya en el moment de produir-se el trasllat, excepte en el cas que l'interessat sol·liciti continuar i el Consell hi accedeixi.

Art. 12.—El soci serà exclòs de la Cooperativa:

- a) Quan deixi de satisfer alguna de les obligacions contretes d'acord amb l'article 8.
- b) Quan faltés o no complimentés les normes o acords dictats pel Consell Administratiu o la Junta General.

c) En cas d'incompliment del present Estatut.

Art. 13.—Als socis que causin baixa en virtut dels apartats a) i c) de l'art. 11, se'ls retornaran les quantitats que els corresponguin pels títols de cooperador que posseeixin i se'ls lliuraran les quantitats que al seu favor tinguin en la Cooperativa al moment de la baixa, en un termini que no podrà excedir de sis mesos i que senyalarà el Consell Administratiu per cada cas.

Art. 14.—Als socis que causin baixa en virtut de l'apartat b) de l'art. 11, o als que siguin exclosos en virtut de l'article 12 se'ls tornaran les quantitats que els corresponguin pels títols de cooperador que posseeixin i se'ls lliuraran les quantitats que a favor seu tinguin en la Cooperativa al moment de la baixa, en un termini que oscil·larà segons la quantia de les quantitats totals a abonar-los, d'acord amb la següent escala:

De	1	a	4	títols, als	30	dies de la baixa				
De	5	"	10	"	60	"	"	"	"	"
De	11	"	20	"	90	"	"	"	"	"
De	21	"	40	"	120	"	"	"	"	"
De	41	"	100	"	180	"	"	"	"	"

De 101 títols en endavant: El Consell Administratiu acordarà el termini de la devolució, en diversos lliuraments, que no podran excedir d'un termini total de dos anys.

Segons la situació econòmica de la Cooperativa, el Consell Administratiu estarà facultat: per a abreujar els anteriors terminis mitjançant un descompte que fixarà per cada cas i prèvia conformitat de l'interessat; o bé podrà allargar els terminis senyalats fins a un límit doble de l'estatuït per cada quantitat i en aquest cas abonarà al soci un interès del 3 % anual sobre les quantitats a retornar i per tot el temps que excedeixi de l'escala anteriorment detallada.

Art. 15.—En tot cas de baixa o exclusió es deduirà de les quantitats a reintegrar al soci interessat, les que aquest degui a la Cooperativa per les operacions realitzades o en curs o per qualsevol altre concepte.

Art. 16.—Als efectes de la devolució de les quantitats desemborsades als socis que causin baixa o siguin exclosos, d'acord amb els articles 13 i 14, el títols de soci cooperador tindran el valor que se'ls senyali en el darrer exercici immediat anterior a la baixa o exclusió, però, si en el moment de produir-se aquestes el capital de la Cooperativa

fos inferior al total de pessetes desemborsades pel total de títols adquirits, únicament es retornarà al soci la part que per prorrata li correspongui en relació als títols que posseeixi.

V.—FONS SOCIAL

Art. 17.—Els fons i la comptabilitat de la Cooperativa de Consum seran independents dels del Sindicat de Metges de Catalunya de manera que els cabals de la Cooperativa respondran únicament de les seves operacions i es destinaran exclusivament a la consecució de l'objecte fixat en aquest Estatut.

Art. 18.—El fons social de la Cooperativa de Consum estarà format:

a) Pels títols de soci cooperador adquirits pels associats.

b) Per l'acumulació dels excessos de percepció en la part que s'hi destina pel present Estatut.

c) Pels productes i beneficis que s'obtinguin de donatius, llegats i subvencions.

Art. 19.—Els títols de soci cooperador seran d'un valor de cinquanta pessetes cada títol, i devengaran un interès anual de tres per cent.

Art. 20.—Demés del títol que obligatòriament hauran d'adquirir els socis al seu ingrés, podran adquirir tots els títols de soci cooperador que lliurement vulguin i el Consell estarà facultat per emetre'ls il·limitadament segons les demandes que rebi.

Art. 21.—L'interès devengat pels títols de soci cooperador s'abonarà cada fi d'any i es farà efectiu als socis dintre el primer trimestre de l'any següent, en la data que senyalarà el Consell. Els impostos creats o que es crein en l'esdevenidor, seran a càrrec del soci posseïdor del títol.

VI. - REGIM ECONÒMIC

Art. 22.—El Consell Administratiu fixarà les condicions i preus de venda de tots els materials que pugui subministrar la Cooperativa i estarà facultat per a efectuar en nom i representació dels socis totes les compres, així com per a establir contractes de subministre amb les cases productores, magatzemistes o comissionistes de materials.

Art. 23.—Trimestralment el Consell Administratiu formularà un balanç provisional, que posarà en coneixement dels socis, i cada fi d'any es

tancarà l'exercici econòmic formulant-se un Balanç definitiu.

Art. 24.—L'acumulació d'excessos de percepció que resulti del Balanç anual, una volta deduïdes totes les obligacions, interessos i amortitzacions, es distribuirà de la següent manera:

50 % (Cinquanta per cent) que es destinarà a la creació del fons de reserva, en virtut de l'apartat b) de l'article 18.

30 % (Trenta per cent) que es repartirà entre els socis cooperadors que hagin efectuat compres a la Cooperativa durant el corresponent exercici i que prorratarà a proporció del total de les compres efectuades per cada soci.

20 % (Vint per cent) que es distribuirà a prorrata entre els títols de soci cooperador.

Art. 25.—La Cooperativa de Consum del Sindicat de Metges de Catalunya, complint la finalitat senyalada en l'apartat 2.º de l'article tercer dels presents Estatuts, destinarà, a partir del primer balanç, si deixa un excedent per acumulació d'excessos de percepció, una quantitat prudencial, a judici del Consell, per les finalitats senyalades al predit apartat, quantitat que serà deduïda abans del repartiment detallat en l'article anterior.

Art. 26.—El cinquanta per cent destinat a formació d'un capital de reserva no podrà mai ésser repartit als socis i únicament es destinarà a les atencions de la Cooperativa, a l'amortització de títols de soci cooperador i a les finalitats senyalades en el 2.º apartat de l'article tercer.

Art. 27.—Les quantitats que corresponguin a cada soci-cooperador comprador per la part del trenta per cent que es destina per a repartir a prorratig per les compres, se li abonarà en el seu compte corrent i se li farà efectiva en dues meitats pagadores en els dos semestres següents a l'any de l'exercici que hagi produït el benefici.

Als efectes del prorratig entre els socis-cooperadors-compradors es lliurarà a cada un d'ells un duplicat de la factura de venda que servirà de comprovant del compte especial que per cada soci portarà el Consell Administratiu per a resumir el total de compres de cada associat durant l'any.

Art. 28.—La part del vint per cent destinada als títols de soci cooperador serà abonada a cada soci dintre del primer trimestre de l'any següent al de l'exercici que hagi produït el benefici.

Art. 29.—Les quantitats que cada soci pugui tenir a favor seu en el seu compte corrent per interessos o repartiments, no devengaran interès,

quedant a la disposició del soci per a retirar-les en qualsevol moment, una volta vençuts els terminis en els quals el Consell hagi acordat pagar-les.

Art. 30.—Serà obligació preferent de la Cooperativa, a deduir dels excessos de percepció acumulats en qualsevol exercici, el dèficit que per pèrdues d'exercicis anteriors pugui haver-hi en el capítol de títol de socis cooperadors desemborsats.

Art. 31.—Quan la situació econòmica de la Cooperativa ho permeti, el Consell Administratiu estarà facultat per a procedir a l'amortització de títols de soci cooperador. L'amortització es farà per sorteig i els títols afavorits seran immediatament reintegrats als socis posseïdors.

Art. 32.—El capital social que no sigui necessari a la marxa de la Cooperativa s'invertirà de manera que rendeixi interessos, que s'aplicaran al fons de reserva, procurant que quedi suficientment assegurat i sols a disposició de la Cooperativa de Consum, que per aquests efectes estarà representada conjuntament pel President, Comptador i Tresorer, o qui legalment els substitueixi amb la vènia del Consell Administratiu o de la Junta General.

Art. 33.—El Consell Administratiu queda àmpliament i plenament autoritzat per a que, en representació seva, el President, Comptador i Tresorer conjuntment i quan aquell ho cregui necessari, puguin establir en qualsevolga entitat bancària, comptes corrents d'efectiu i amb garantia de valors, així com constituir i cancellar dipòsits, lliurar i acceptar girs i altres documents de crèdit a nom de la Cooperativa de Consum del Sindicat de Metges de Catalunya.

VII.—GOVERN I ADMINISTRACIÓ

Art. 34.—Regirà la Cooperativa de Consum del Sindicat de Metges de Catalunya un CONSELL ADMINISTRATIU compost de President, Vice-president, Comptador, Tresorer, Secretari, Vice-secretari i tres Vocals, elegits per la Junta General i renovats per terç cada any, sortejant-se en cas d'elecció global. Pendran possessió dintre dels quinze dies d'elegits.

El número de Vocals del Consell Administratiu es considerarà sempre ampliat amb dos vocals més nomenats directament pel Consell del Sindicat de Metges de Catalunya i amb caràcter d'Ins-

pectors del mateix i que tindran igual veu i vot en les deliberacions.

Art. 35.—Els càrrecs del Consell Administratiu seran incompatibles amb els retribuïts de la Cooperativa o amb els d'igual naturalesa del Sindicat de Metges de Catalunya o alguna de les seves Seccions; duraran un trieni i són reelegibles per una sola vegada.

En la primera renovació després d'aprovar els presents Estatuts, seran renovats el Vice-president, Tresorer i un Vocal, l'any següent el Secretari, Comptador i un Vocal, i l'any subsegüent el President, Vice-secretari i un Vocal.

El Consell Administratiu està facultat per a cobrir interinament qualsevolga vacant produïda fins a la propera Junta General i sempre que el número de les mateixes no excedeixi de tres.

Art. 36.—El Consell es reunirà setmanalment.

El Consell Administratiu està facultat per al nomenament de Comissions a les quals podrà encarregar, sota el seu control, una gestió determinada o la cura d'una Secció especial de la Cooperativa.

Art. 37.—El Consell Administratiu administrará els béns de la Cooperativa de Consum, redactarà un Reglament interior, estipularà els preus i les condicions de venda, cuidarà i vigilarà les compres, podrà establir dependències, sucursals i dipòsits d'acord amb l'article 2 del present Estatut, i tindrà totes les atribucions que li delegui la Junta General i les derivades del mateix present Estatut.

Els acords del Consell seran obligatoris per tots els socis, sense perjudici d'ésser examinats i discutits a la primera Junta General i sempre que les seves disposicions no siguin contràries al present Estatut.

Redactarà anualment una Memòria de la seva actuació, de la qual donarà compte a la Junta General ordinària sotmetent-la a la seva aprovació.

Art. 38.—El Consell Administratiu està facultat per a nomenar i distituir els empleats segons convingui a la bona marxa de la Cooperativa, així com per a assignar-los la remuneració que cregui convenient.

Art. 39.—El President de la Cooperativa de Consum del Sindicat de Metges de Catalunya ostentarà la representació legal, oficial i judicial necessària en dret i el seu vot serà sempre decisiu en el cas d'empat en tota votació.

VIII. - JUNTES GENERALS

Art. 40.—La Junta General de la Cooperativa de Consum estarà formada de fet per tots els associats, representats per mitjà del Consell Administratiu de la Cooperativa i l'Assemblea de Delegats del Sindicat.

L'Assemblea de Delegats, als efectes de la Cooperativa de Consum estarà formada pel Consell Administratiu de la Cooperativa, el Consell del Sindicat i els Delegats dels partits del Sindicat, a raó d'un Delegat per cada 50 socis o fracció que formin el partit.

Els Delegats dels partits hauran de pertànyer al partit que representin i ésser inscrits socis de la Cooperativa de Consum.

Art. 41.—Abans de començar la sessió els membres de l'Assemblea de Delegats acreditaran per escrit la seva condició davant del Consell Administratiu.

Cada membre constituent de la Junta General en les deliberacions tindrà un sol vot, personal i intransferible, qualsevol que sigui el títol de soci cooperador que posseeixi.

Les actes seran redactades immediatament després de celebrada la sessió, i tot seguit sotmeses a l'aprovació dels concorrents i firmades pels Presidents i Secretaris que hagin actuat i per 3 assistents designats a l'efecte per la pròpia Junta General.

Els acords seran presos sempre per unanimitat o majoria en votació ordinària. Solament quan la Junta General ho acordi podrà efectuar-se votació secreta, nominal o d'altra mena per assumptes determinats.

Art. 42.—La Junta General serà convocada pel Consell Administratiu; celebrarà una sessió ordinària cada any i sessions extraordinàries quan ho acordi el Consell Administratiu, o ho sollicitin d'aquest la vigèssima part o més dels socis de la Cooperativa, el Consell del Sindicat o l'Assemblea de delegats del Sindicat.

En les sessions ordinàries es discutirà i aprovarà l'estat de comptes presentat pel Consell Administratiu, i es deliberarà i pendrà acord sobre l'ordre del dia i les proposicions presentades pel assistents.

En les sessions extraordinàries solament es tractarà dels assumptes que les hagin motivat.

Art. 43.—Tots els socis-cooperadors tindran dret a assistir a la Junta General per a presentar

una moció o exposar el seu criteri, en el cas que fos contrari al del Delegat del partit respectiu, i se li concedirà veu, però no vot en les deliberacions.

IX. - MODIFICACIÓ DELS ESTATUTS

Art. 44.—Tota modificació dels presents Estatuts haurà de fer-se en Junta General extraordinària destinada a aquest únic objecte, que podrà ésser convocada per:

- a) Per acord del Consell Administratiu.
- b) Per mandat del Sindicat de Metges de Catalunya.
- c) Quan ho demanin per escrit la meitat més un de socis.

Art. 45.—Les Junes Generals extraordinàries per modificació d'Estatuts es celebraran de primera convocatòria quan en l'hora convocada hi estiguin representats la meitat almenys de partits, i de segona convocatòria mitja hora després, qualsevol que sigui el nombre d'assistents.

Art. 46.—L'acord de modificació haurà de pendre's per les dues terceres parts d'assistents, almenys.

X. - DISSOLUCIÓ

Art. 47.—La Cooperativa de Consum del Sindicat de Metges de Catalunya no es podrà dissoldre mentre hi hagi una dècima part o més de socis que s'hi oposin.

Per acordar la dissolució caldrà una Junta General extraordinària en la qual els delegats hauran de presentar el parer de tots els associats del partit.

Art. 48.—Si el Sindicat de Metges de Catalunya deixa d'actuar o bé es dissol, la Cooperativa de Consum no interromprà per aquest fet la seva actuació regular ni perdrà la independència econòmica absoluta de què frueix en virtut de l'article 17 del present Estatut.

Art. 49.—Acordada la dissolució, el Consell es convertirà en liquidador realitzant tots els béns socials i, després de satisfer tots els deutes i de retornar les quantitats per títols de soci cooperador desemborsats, el sobrant, si n'hi hagués, es destinarà a les finalitats previstes en l'apartat segon de l'article tercer d'aquest Estatut.

XI. - DISPOSICIONS GENERALS

Art. 50.—Als individus del Consell Administratiu que com a tals o a tot soci que complint una missió de la Cooperativa tinguin d'absentar-se de la població de la seva residència i sempre que hagi mitjançat ordre expressa del Consell Adminis-

tratiu, se'ls abonaran les despeses que el trasllat ocasioni, excepte pels casos de reunions o Junes Generals.

Art. 51.—Els casos imprevistos seran resolts pel Consell Administratiu i, en defecte seu, pel President, que haurà de donar compte immediat del mateix a l'esmentat Consell.

Notes sobre el règim interior

En primer lloc, una volta aprovat l'Estatut de la Cooperativa, ha de procedir-se al compliment de tots els tràmits legals, els principals dels quals són: que l'Assemblea nomeni una comissió que per mandat de la mateixa pugui atorgar davant de notari l'escriptura pública de constitució de la Cooperativa, l'alta a Hisenda pels efectes de la Tributació i el registre als efectes de la llei d'associacions. Després ha de procedir-se a l'emissió dels títols de soci Cooperador, els quals seran guardats pel Tresorer de la Cooperativa, que els firmarà conjuntment amb el President i Comptador. Una vegada així legalment constituïda la Cooperativa, el Consell avisarà la data del seu funcionament.

Els títols, que poden ésser molt senzills de redactat, aniran en talonaris numerats, en quals talonaris quedarà la corresponent matriu. No seran lliurats al comprador fins al total desembors dels mateixos.

Al moment de lliurar els títols s'aprofitarà per a adquirir mitjançant el model de sol·licitud, totes les dades de l'associat que puguin interessar a la Cooperativa i immediatament s'establirà la fitxa corresponent a l'individu.

La Cooperativa ha de fer el treball de col·locació de títols abans de començar a realitzar operacions, senyalant un límit de títols desemborsats per a començar les mateixes. Si a aquest límit resultés difícil arribar-hi, amb el desig de posar-la en marxa, puix ja és sabut que quan les coses funcionen són més fàcils les adhesions, podria sol·licitar-se del Consell del Sindicat que subscribís una quantitat prudencial de títols fins a arribar aquest límit prèviament senyalat.

Mentre es vagin produint les inscripcions de so-

ci i en conseqüència les adquisicions de títols, s'ha d'estudiar detingudament l'abast que hagi de tenir la Cooperativa sempre en un terreny pràctic i amb un pas més aviat pausat. Tal volta seria un mitjà de saber quins articles ha d'abastar la Cooperativa, fent una mena d'enquesta entre els metges sindicats, especialment per rams d'especialitats. Així podria saber-se amb certesa el número i classes d'articles que es consumeixen i la importància de les compres de cada soci.

D'aquesta manera, amb un estudi fet dels articles amb els quals haurà de començar a operar la Cooperativa, el Consell pot orientar-se per a adquirir-los en bones condicions i fins i tot li pot servir per a senyalar el límit del capital que li és necessari per començar a funcionar.

L'abast que s'havia senyalat des d'un principi en les tres branques principals, és: Instrumental, Apòsits, Llibres, però aquestes tres branques poden ésser molt exteses o prudentment reduïdes segons les impressions que s'hagin recollit dels socis i el capital que es pugui reunir.

Creiem que la Cooperativa no ha d'obrar amb excessiva precipitació en aquest sentit; és més, creiem que de la prudència amb què comenci dependrà després el seu ample desenrotllament.

Precisament aquesta ponència, pensant d'aquesta manera, ha previst en la reglamentació la possibilitat de fer o establir contractes amb cases productores, magatzemistes o comissionistes, per a evitar-se el tenir existències de determinats productes.

Fet aquest estudi durant el temps de gestació de la Cooperativa, i ja en funcionament la mateixa, creiem que les tasques del Consell s'hauran d'encaminar, en primer lloc, a una distribu-

ció de treball segons les branques a què la Cooperativa es dediqui, i aquest treball recopilar-lo setmanalment en les reunions que tindrà el Consell.

El Consell haurà de fiar als empleats únicament el mecanisme de la Cooperativa, establint un règim de comptabilitat i oficines que li permetin fer les inspeccions amb facilitat en un moment donat.

El Consell haurà d'emprar els sistemes d'organització més moderns que pugui per veure sempre clarament la marxa de la Cooperativa de la manera més simplificada possible.

Així, comptant amb una bona organització per les ofertes, amb un bon registre dels socis-compradors i amb la situació constant de les existències, les tasques del Consell es podran simplificar molt i li serà fàcil: ordenar les compres, examinar els lliuraments, senyalar els preus i condicions de venda, inspeccionar les vendes, concedir els crèdits i proveir-se a temps.

Les característiques del soci i el seu moviment com a comprador poden resumir-se en una fitxa que pot tenir el Consell a la vista en qualsevol moment. Les existències poden portar-se al dia i així amb menys stock s'obté estar sempre ben surtit del que sigui de venda assegurada.

Si es procura procedir de manera que pugui funcionar automàticament la Cooperativa, s'allunyarà tot perill de mala administració, puix s'ha d'evitar que les compres hagin de fer-se precipitadament per les exigències de la demanda, ja que no s'haurà de concedir autorització per a comprar a ningú que no sigui el Consell Administratiu, així com tampoc s'hauran d'autoritzar vendes amb condicions especials que no les hagi acordades el Consell.

Altrament, el Consell, demés del règim de la Cooperativa, ha de tenir una especial atenció pel foment de la mateixa, procurant sempre nous adherits i, sobretot, ha de gestionar les vendes amb el major interès procurant que els socis siguin tots ells compradors.

Tant en la part administrativa com en la part comercial, la Cooperativa de Consum ha de seguir sempre aquells camins seguits per comerç i que no estiguin en pugna amb el seu caràcter social. Millor dit, ha d'utilitzar tots els mitjans que el comerç posa a les seves mans i com ell ha de lluitar per a guanyar-se un lloc en el mercat, pel que respecta als seus socis, i no esperar que pel

sol fet de l'associació s'ha de desenrotllar sola la Cooperativa.

Les parts principals, doncs, d'aquest règim interior, són les següents:

Administració. - El Consell establirà un sistema d'administració fàcil i clar que li permeti amb facilitat la inspecció del que no podrà fer personalment.

Establirà una fitxa de soci, on consti: nom, domicili, especialitat a què es dedica, articles que consum amb preferència, condicions de venda que se li atorgan i classificació, número de títols de soci cooperador que posseeixi i compte-corrent del mateix amb expressió de les quantitats per les compres efectuades, les abonades, les pendants i abonament que per interessos o repartiments li hagi fet la Cooperativa.

Portarà el magatzem ordenadament amb nota diària d'entrades i sortides article per article, senyalant uns mínims d'existència a l'arribar als quals l'encarregat d'aquesta secció haurà d'avisar al Consell.

Resum de facturació setmanal per a sotmetre a la consideració del Consell, en el qual es detallaran articles i preus.

S'establirà una comptabilitat que permeti examinar clarament totes les despeses a tenir en compte a la fixació dels preus i el moviment general de la Cooperativa.

Tots els lliuraments es faran amb albarà duplicat on constarà sempre el preu dels productes i les condicions de venda; aquest albarà és el que guardarà el soci per la comprovació del total de compres de l'any als efectes de la repartició dels excessos de percepció.

Es presentarà a cada Consell setmanal una nota dels socis-compradors que no hagin satisfet puntualment les seves obligacions i es farà la corresponent anotació a la fitxa individual.

Compres. - El Consell serà l'únic encarregat de les compres. Tindrà sempre a la seva disposició les estadístiques dels preus del mercat i l'arxiu de les ofertes que hagin fet els subministradors. Aquestes ofertes hauran de fer-se sempre directament al Consell, que serà l'únic autoritzat per a rebre-les.

No es farà cap pagament per les compres efectuades que no s'hagi ordenat expressament pel President i que no n'hagi prèvia nota el Comptador.

El Consell vetllarà per l'exacte compliment de les compres efectuades i examinarà els gèneres lliurats, no considerant-se vàlid el lliurament fins que aquest hagi donat la seva conformitat.

Vendes. - El Consell serà l'únic encarregat de fixar les condicions i preus de venda, a qual objecte farà una revisió setmanal.

Els empleats que cuidin de la Cooperativa hauran d'atendre's únicament a aquests preus i condicions; tota venda que s'aparti de la regla general haurà de posar-se a la consideració del Consell.

La venda es gestionarà directament per la Cooperativa, per dos sistemes: mitjançant la remesa periòdica amb la major freqüència possible de notes de preus als associats d'aquells articles que consumeixin amb preferència, i després per la visita d'empleats de la Cooperativa, que visitaran els metges a domicili oferint-los els articles de la Cooperativa.

També podria la Cooperativa establir convenis amb els seus associats pel seu consum anual de determinats articles, convenis que permetrien establir contractes amb els productors d'aquests productes.

S'examinarà escrupolosament la remesa dels objectes que no es recullen de les oficines de la Cooperativa i s'establiran condicions de remesa que evitin tot risc a la Cooperativa.

Les reclamacions dels compradors les examinarà solament el Consell que serà l'únic autoritzat per a atendre-les. De tota manera es concedirà un termini per a poder fer aquestes reclamacions,

passat el qual termini es creurà que el soci-comprador hi està conforme.

Comptabilitat. - Els balanços provisionals trimestrals, una volta aprovats pel Consell, seran publicats en el BUTLLETÍ acompanyats d'un resum de les operacions durant el trimestre.

El Balanç anual serà el que sotmetrà a la aprovació de la Junta General. Aquest balanç anual una volta aprovat pel Consell serà el que servirà als efectes del repartiment dels excessos de percepció.

Aquest repartiment es posarà en coneixement dels socis, i particularment es donarà compte a cada un d'ells de la part que li correspon.

Es concediran als associats uns dies determinats per a fer la reclamació del abonaments equivocats que se'ls hagin pogut fer i passats aquests dies es considerarà que estan conformes amb la quantitat que se'ls ha assignat.

Totes les quantitats hauran d'ésser retirades pels socis mitjançant model de rebut especial que se'ls repartirà oportunament, que pot ésser imprès al peu de la notificació de l'abonament.

* * *

No creiem necessari descendir a detalls del règim interior que a la pràctica s'hauran d'anar concretant, com tampoc creiem necessari dir que des del BUTLLETÍ i per tots els mitjans de què disposa el Sindicat haurà de fer-se sempre la màxima propaganda a favor de la Cooperativa.

Barcelona, novembre 1926.

Oficina Administrativa del Sindicat de Metges de Catalunya

Ponència dels Drs. Joaquim Abelló Roset, Lluís G. Guilera Molas, Francesc X. Queraltó Guardia i Josep M.ª Vilardell Permanyer.

El Consell del Sindicat de Metges de Catalunya va honorar-nos amb l'encàrrec de projectar una Oficina Administrativa. Agraïrem la distinció i estudiàrem amb fe l'encàrrec, convençuts que pot ésser d'una gran utilitat per tots els companys.

L'Oficina Administrativa no és altra cosa que una dependència del Sindicat que cuidarà per compte dels metges d'aquells assumptes íntimament lligats amb l'organització fiscal de Corporacions oficials com Ajuntaments, Diputacions i Hisenda de l'Estat en el que fa referència a l'aplicació i al pagament de tota mena de tributs i impostos.

Més concretament, els metges podran encarregar a l'Oficina Administrativa la tramitació pel seu compte i en representació seva, dels següents assumptes:

Amb l'Ajuntament: Cèdules, Inquilinat, Plaques, Ròtuls, Multes per infracció de les ordenances municipals, etc., etc.

Amb l'Ajuntament i Diputació: Autos, Reclamacions, Recursos.

Amb l'Hisenda: Patents, Contribucions, Utilitats.

Aquests serveis podrien prestar-se als associats com a metges, altrament podrien ampliar-se per la seva qualitat com a propietaris, industrials, etcètera.

La finalitat de l'Oficina Administrativa queda ben manifesta, l'utilitat de la mateixa creiem que serà tot seguit copsada pels associats, bastarà que

el soci que vulgui emprar de l'Oficina faciliti totes les dades dels serveis que aquesta li ha de prestar, o millot dit, que detalli els conceptes pels quals tributa perquè l'Oficina Administrativa s'encarregui de tramitar-li tots els documents, advertint-lo en els terminis de cada assumpte i passant-li al cobrament de l'import corresponent en el moment oportú.

Sens la més petita molèstia, estarà l'associat sempre al corrent de les seves obligacions, s'evitarà els recàrrecs que, en molts casos, se'ls aplica per descuit i, finalment, podrà recórrer a l'Oficina Administrativa per a fer qualsevol consulta relacionada amb aquests extrems.

Aquesta Ponència, d'acord amb el Consell del Sindicat de Metges de Catalunya, ha considerat que la millor manera de reorganitzar el Servei de cobrament de Crèdits contra clients morosos i fins d'ampliar-lo amb el cobrament dels crèdits dels comptes normals, era involucrant a aquests serveis l'Oficina Administrativa, si bé separant convenientment les dues qüestions.

Es indubtable que l'organització que forçosament ha de representar l'Oficina Administrativa permet una major cura dels crèdits morosos que es confiïn al Sindicat pel seu cobrament, sense que això vulgui dir que els ha de gestionar directament i sí únicament que la seva missió serà la de vetllar les gestions que es practiquin. Altrament, la mateixa organització permetrà cuidar-se del cobrament dels comptes normals, puix disposant del personal necessari podrà obtenir-se un conside-

nable descompte a favor del socis del tant per cent que actualment abonen als encarregats del cobrament de les seves minutes d'honoraris.

L'indole de la matèria que hem tingut d'estudiar no ens permet fer una reglamentació ni tampoc la creiem necessària; l'únic que haurà de fer-se és establir unes bases que seran aconsellades per les exigències de cada servei i que poden ésser variables, puix depenen del que els organismes oficials dictin per cada cas.

Aquestes bases seran oportunament posades en coneixement dels socis, els quals sabran en temps suficient de la manera com hauran de procedir per utilitzar cada servei.

El fonamental que proposem per sotmetre a l'aprovació de l'Assemblea de Delegats, és:

I. - Que s'autoritzi plenament al Consell del Sindicat de Metges de Catalunya per a posar en pràctica aquesta Oficina abarçant els extrems que de moment pugui complir sense deficiències, extrems que seran successivament ampliat a mida que la marxa i l'entrenament de l'Oficina ho aconselli.

II. - Que per a organitzar l'Oficina Administrativa es parteixi dels següents principis:

Considerant que aquest servei serà quasi únicament utilitzat pels socis de Barcelona, les condicions han d'ésser estudiades a partir d'aquesta base. Ara bé, els socis de Barcelona pagaven fins ara, en concepte de quota comarcal, la quantitat de pessetes 2'50 cada trimestre, que servia per tota l'organització de la Secció. Calculades les despeses d'organització que pot reportar l'Oficina Administrativa, resulta que, seguint abonant igual quantitat amb el concepte de "quota de residència" i sense necessitat de cap nou recàrrec pels socis, es podrà de sobres mantenir aquesta Oficina Administrativa sense que representi cap despesa als que vulguin gaudir dels seus serveis.

Més concret: Tots els socis de Barcelona seguiran pagant la quantitat de 2'50 pessetes trimestres i tots ells tindran dret a servir-se de l'Oficina Administrativa sense cap despesa ni recàrrec, a no ésser aquelles de paper segellat, timbres, etc., que s'hagin de fer efectives pel despatx dels seus assumptes.

Aquest servei, establert preferentment pels socis de Barcelona, podrà també ésser utilitzat pels socis forans amb dos caràcters: Excepcionalment, en qual cas podria fer el servei gratuïtament; o bé com un dret, en qual cas el soci hauria d'inscriure's a l'Oficina i pagar una quota de 2'50 pessetes al trimestre, sempre amb el dret únicament d'emprar els serveis que l'Oficina li pugui prestar. El soci que n'empri accidentalment per un cas determinat, sollicitarà de l'Oficina el servei concret que l'interessi, la qual li concedirà o no segons la índole del mateix.

III. - Que s'involucri a l'Oficina Administrativa el servei de Cobrament de Crèdits contra clients morosos, així com el cobrament de comptes normals.

Crèdits morosos. Seran confiats a una Agència de Negocis; l'Oficina Administrativa solament en portarà l'administració i la vigilància. Als socis que lliurin comptes d'aquesta naturalesa, se'ls faran les següents condicions: Quan s'obtingui el cobrament sense recórrer a la via judicial, el 20 per cent de les quantitats cobrades sense altra despesa. Quan s'hagi de recórrer a la via judicial, el 30 per cent de les quantitats cobrades també sense cap altra mena de despesa. En un i altre cas l'associat no lliurarà cap quantitat pels comptes que no puguin cobrar-se en tot o en part.

Comptes normals. L'Oficina Administrativa gestionarà el cobrament dels comptes que li siguin confiats, mitjançant un tant per cent prudencial que es fixarà oportunament segons les exigències de l'organització que s'adopti i que serà variable segons la quantia dels comptes a cobrar. Una volta fetes totes les gestions pel cobrament per la via normal, no seran passats als crèdits morosos sense prèvia autorització dels interessats.

IV. - Que s'encarregui als Delegats de Barcelona, l'organització i implantació de l'Oficina Administrativa i la redacció de les bases pel seu funcionament, d'acord amb les línies generals abans exposades.

Barcelona, novembre 1926.

Secció Oficial

Extracte de les sessions

Acta núm. 239

A les 22 hores del dia 7 d'octubre de 1926, es reuneix el Consell del Sindicat de Metges de Catalunya, sota la presidència del doctor Puig i Sais, amb assistència dels companys doctors Riba de Sanz, Riera, Martí i Lúcia i actuant de secretari el doctor Abelló.

Oberta la sessió, s'excusa l'assistència dels doctors Nubiola i Bonifaci.

Es llegeix i s'aprova l'acta de la sessió anterior.

Seguidament, la presidència dona compte d'haver interposat a son degut temps el recurs d'alçada acordat en la darrera reunió contra la providència del Govern Civil d'aquesta província de data 14 del pasat mes de setembre, aplicant una multa de mil pessetes al Sindicat per suposada infracció a la R. O. del 22 de juliol de 1924, havent consignat dita quantitat a la Caixa General de Dipòsits als efectes del recurs presentat. A continuació, es llegeix el text d'aquest recurs, que el Consell unànimament aprova.

Seguidament el Sr. Secretari dona compte d'haver-se ja constituït totes les ponències nomenades en la darrera sessió pels projectes a sometre a la propera Assemblea, havent acceptat el nomenament tots els companys designats.

El Sr. Secretari dona compte de la seva entrevista amb el Dr. Sicart, ponent per la Caixa de Crèdit, en compliment de l'acord de la darrera sessió, per a demanar-li quan tindrà enllestit el treball que té encomenat, de qual entrevista no pogué obtenir una contesta categòrica, en vista de la qual cosa el Consell acorda fer present al doctor Sicart que dita ponència ha d'estar enllestida per a presentar-la a l'Assemblea convocada pel dia 27 de novembre, puix que ha estat inclosa en l'Ordre del Dia de l'esmentada Assemblea.

El Sr. Secretari dona compte, també, d'haver

cursat a totes les Seccions Comarcals les instruccions per la seva dissolució, així com també d'haver enviat als Srs. Delegats del Consell en els partits la convocatòria de l'Assemblea i les instruccions pertinents, tot de conformitat amb els acords de la darrera sessió.

A l'objecte de facilitar la tasca de les Seccions Comarcals i dels senyors representants del Consell, el Secretari demana autorització per a fer imprimir unes convocatòries especials utilitzables per totes les Seccions, autorització que s'acorda concedir.

El senyor Secretari exposa que essent propera l'època en la qual cada any augmenten els anuncis del BUTLLETÍ, i podent-se preveure que el present any poden arribar a sobrepassar les seixanta planes, número que es considera el màxim per la quantitat de planes de text que requereix, d'acord amb el Cos de Redacció del mateix proposa que s'augmenti el preu dels anuncis intercalats en el text, respectant els preus dels anunciants actuals i creant uns nous anuncis fora de text amb la tarifa actual de preus.

Examinades les raons aportades pel Dr. Abelló d'acord amb el Cos de Redacció del BUTLLETÍ, s'acorda: *Primer*: Respectar el preu actual dels anuncis per tots els actuals i les seves pròrrogues i per tots aquells altres que puguin venir fins a completar les 60 planes d'anunci que queden senyalades com a límit; *segon*: Una volta s'hagi arribat a aquest límit de 60 planes, els nous anuncis que es contractin seran publicats entre les cobertes del BUTLLETÍ i les primeres planes de text al preu actual de 130 pessetes la plana, 85 la mitja plana, 55 el quart de plana i 30 l'octau de plana; *tercer*: Tots aquells anunciants que vulguin publicar els seus anuncis entre les planes de text quan ja s'hagi excedit del límit de 60 planes, hauran d'abonar la següent tarifa: Una plana, 150 pessetes; mitja, 100; un quart, 70; un octau, 40.

S'acorda admetre socis, a resultes del tràmits normals, als següents companys:

Ricard Escudero Camarasa, de Barcelona; Josep Nadal Ribas, de Barcelona; Agustí Mari Guinart, de Barcelona; Joan Mas Casamada, de Palafrugell; Carles M.ª Sureda i Costas, de Girona, i Anicet Puigdollers Rabell, de Camprodon.

Causen baixa per defunció els següents companys: Esteve Forn Salleras, de Roses; Josep Mallofré Domingo, de Pobleta de Bellvehí, i Santiago Lasheras Lacambra, de Castellserà.

Causa baixa voluntària el Dr. August del Val·le Figueras, de Barcelona, i causa baixa voluntària per deixar d'exercir, el Dr. Antoni Ribera Eceiza, de Barcelona.

Es passa a tractar de la Caixa de Beneficència.

Es dóna compte d'unes lletres del company Maximí Fornés, de Rubí i del Col·legi de Teruel, donant compte que la senyora Manuela Mateo Royo, vídua del Dr. Florenza, que havia exercit a Rubí, resideix actualment a Thonchón. Amb aquest motiu s'examina la demanda presentada per aquesta vídua que s'havia arxivat per desconèixer el seu domicili i, vistos els informes adquirits, s'acorda concedir-li 50 pessetes mensuals durant sis mesos.

Es parla de l'orfe Valenciano i, no havent trobat el Col·legi adequat, s'acorda que mentre es fan els tràmits per buscar-lo, es lliuri a la seva família la quantitat de 80 pessetes mensuals.

Vistos els informes rebuts, s'acorda concedir a la senyora Rosa B., vídua de Forn, la quantitat de cinquanta pessetes al mes, durant sis mesos.

Es dóna compte de les demandes presentades

per les senyores Pilar Pablés, vídua de Lasheras, i Concepció Rosell Serret, vídua de Duran, aquesta darrera per un fill seu, per les quals s'acorda obrir l'expedient reglamentari.

Es dóna compte d'una lletra del Dr. Francesc X. Queraltó Guàrdia, donant compte, com a "padri" de l'orfe Artur Meyer, que aquest ha aprovat amb bon resultat, les assignatures les matrícules de les quals li foren abonades pel Sindicat en el darrer curs i sol·licitant que se li faci igual concessió pel present curs, en vista de la qual cosa s'acorda abonar-li els drets acadèmics del present curs.

El senyor president dóna compte d'haver rebut la visita del Dr. J. B. Z. per a demanar-li que el Sindicat li prorrogui la subvenció que li concedia per continuar en igual situació precària, per qual motiu s'acorda continuar abonant-li 250 pessetes mensuals fins que hagi trobat col·locació i per un termini de sis mesos.

Es passa a tractar del Reglament d'empleats i de l'organització general d'oficines i s'acorda que per a estudiar la marxa de les mateixes i la manera d'organitzar-les es nomeni una Comissió formada pels Drs. Bonifaci Queraltó i un company designat pel Consell Administratiu de la Mutual Mèdica.

S'examinen i s'aproven les següents factures: Tipografia Occitania, pessetes 2.590 pel BUTLLETÍ de setembre; "Adrema", pessetes 9,40 per estampació de plaques, i pessetes 60 i 50 dels Drs. Martí i Lucaya, respectivament, per assistència sessions.

I s'aixeca la sessió a les 24 hores del mateix dia de començada.

Moviment de Caixa del Sindicat de Metges de Catalunya en setembre de 1926

ENTRADES

Ròssec anterior.	979'75
Per quotes de soci.	15,358'70
Al Servei de Crèdit	55'—
Dues Guies mèdiques	10'—
De la Mutual, retornat	15.000'—
De la Comarcal de Barcelona per atencions varies	130'—
De la Mutual Mèdica pel servei administratiu.	500'—

SORTIDES

Dipositat a la Caixa d'Estalvis	18.568'80
Dipositat al Banc de Catalunya	318'75
Butlletí.	Impressió núm. 72 2.760
	Petites despeses, acarreg, remesa, comissions i clixés 2.675'25 5.435'25
Préstec al Dr. G. Prat	250
» » » Frias	500. 750'—
Per beneficència	1.605'—
Atur forçós al Dr Melé	100
» » » Dr. Llorens	100 200'—
Per compte de la Comarcal Girona	51'—
Multa acceptació donatiu Levy.	1.000
Per compte Comarcal Barcelona	505
A varis recaptadors	320'60
Tramvies, metro, etc.	31'45
Efectes timbrats	95'95
Una abraçadera	1'00
Capdell de fil	1'60
Vigilant	10'—
«Seren»	2'—
Efectes escriptori	5'85
Propines	2'25
Cartera cobrador	25'—
Prensa	10'—
Netejar màquines escriure (quota trimestral)	22'50
Al recader de Vic	2'—
Conserge d'speses.	3'50
Correspondència rebuda, enviada, girs, telegrams, telefonemes	1 9'0
Al personal	1.625'—
Al conserge	25'—
Al porter mensualitat	20'—
A la Mutual «Salus» quota del mes	39'65
Al Dr. Martí per assistència a juntes	120'—
Al Dr. Lucaya per assistència a juntes	100'—
Per estampació plaques.	8'—
A la llibreria «Domènec» (subscripcions)	4'—
A la Catalana d'Electricitat per consum de llum	24'55
Al Sr. Arola s. f. (papereria)	68'10
Lloguer	500'—
Dany cobr. lletres de canvi	3'05 3.231'25

Despeses generals

TOTAL PESSETES 32.033,45

 Ròssec. 31.665'05
 TOTAL PESSETES. 368'40
 32.033'45

Noticiari

IV Congrés nacional de pediatria.—S'ha publicat un avanç de notes de la constitució del Comité d'aquest Congrés, Comissió organitzadora i Seccions, designació de temes oficials i ponents de dits temes.

Aquest Congrés se celebrarà a València, el mes de maig de 1927. Per a detalls i butlletins d'inscripció i avisos de comunicació dirigir-se al Secretari General, Alexandre García Brustenga, carrer de Mar, 53, València.

* * *

Una visita.—Hem tingut ocasió de saludar al distingit company i amic Dr. Isaac Nogueres Coronas, que durant un llarg temps exercí de cirurgia amb èxit en aquesta ciutat i que de fa uns quans mesos ha traslladat la seva residència a Boltanya (prov. d'Osca).

El company Nogueres ens ha informat extensament del sanatori que ha inaugurat en aquell poble d'alt Pirineu aragonès pel tractament de les malalties de l'aparell digestiu.

Ens ha mostrat diverses fotografies del gran sanatori "El Carmen", que demostren clarament l'excel·lent instal·lació dotada de tots els elements més moderns i fins amb un confort ben recomenable.

Felicitem sincerament al Dr. Nogueres i li desitgem força èxit en la seva empresa.

* * *

Moviment de socis.—Durant el proppassat mes, varen ingressar al "Sindicat de Metges de Catalunya", als efectes de la Mutual Mèdica, els següents companys:

Josep Armengol de Llano, Ricard Escudero Camarasa, Agustí Mari Guinart, i Josep Nadal Ribes, de Barcelona.

Pere Roma Castells, de Benissanet.

Anicet Puigdollers Rabell, de Camprodon.

Carles M.ª Sureda Costas, de Girona.

Joan Mas Casamada, de Palafrugell.

Candi Pujavet Martí, de Sant Martí Sarroca.

Durant el mateix temps han estat baixes del Sindicat els següents companys:

Voluntària: August del Valle Figueras i Odon Moles Ormella, de Barcelona.

Voluntària per deixar d'exercir: Antoni Ribera Aceiza, de Barcelona.

Per defunció: Santiago Lasheras Lacambra, de Castellserà; Esteve Forn Salleras, de Roses, i Josep Mallofré Domingo, de Pobleta de Bellvehi.

* * *

Caixa de Beneficència.—Durant el proppassat mes, el "Sindicat de Metges de Catalunya" ha fet efectives a famílies de metges no pertanyents a la Mutual Mèdica, que es troben en precària situació, les següents quantitats:

Dr. Catà, 100 pessetes.

Dr. Figuerola, 150 pessetes.

Dr. García, 100 pessetes.

Dr. J. B. Z. R., 250 pessetes.

Dr. J. R. G., 600 pessetes per tres mesos.

Dr. Vilà, 100 pessetes.

Orfe del Dr. Agulló, 50 pessetes.

Orfe del Dr. Musté, 50 pessetes.

Orfe del Dr. Sampera, 105 pessetes.

Vídua del Dr. Canela, 50 pessetes.

Vídua del Dr. Florenza, 100 pessetes per dos mesos.

Vídua del Dr. Garcia-Rodrigo, 100 pessetes.

Vídua del Dr. Gisbert, 100 pessetes.

Vídua del Dr. Ordeix, 150 pessetes.

Vídua del Dr. Puig, 100 pessetes.

Vídua del Dr. Valentí, 50 pessetes.

Vídua del Dr. Vila, 100 pessetes.

Que sumen un total de pessetes 2.255.

* * *

GUIA I FORMULARI DE TERAPEUTICA.—V. Herzen. - Traducció espanyola de la 12.ª i última edició francesa, pel Dr. J. Espasa i Escayola. Madrid, 1926. - Editorial "Espasa-Calpe, S. A."—Aquesta obra que hem rebut i que és coneguda i apreciada de la generalitat dels metges, ha quedat notablement millorada en la seva última edició, en la que han posat el màxim d'interès i esforç autor, traductor i editors.

Res no hem de dir de l'obra d'Herzen que es refereixi a la part que és igual a les edicions anteriors, com no sigui elogiar una vegada més la seva claretat i valor científic, car ja hem dit que difícilment hi ha avui un metge que no l'hagi fullejat i no n'hagi tret consells profitosos. Però, si tots estem conformes en apreciar la seva importància i no cal insistir-hi, val la pena de fer remarcar les millores introduïdes en aquesta última edició i que consisteixen principalment en afe-

gir-hi gran nombre de medicaments nous i citar-hi la major part de les especialitats farmacèutiques franceses més conegudes i de més ús. Tots els capítols han estat repassats i modificats; alguns queden completament transformats; resulta, doncs, així, posada al corrent de les adquisicions més modernes de la Terapèutica.

Tot això fa d'aquesta obra el Formulari recomanable per reunir les condicions de concisió, claretat i utilitat pràctica que necessiten aquesta classe de llibres.

No podríem de cap manera deixar de parlar d'aquesta obra sens dedicar unes lloances a la casa editora, la Societat "Espasa-Calpe", que, com dèiem al començar, ha posat una especial cura en que la seva presentació, superant, si cap, la de les edicions anteriors, no desmereixi de l'importància i valor del llibre.

De tal manera ho aconsegueix que es fa mereixedora, a judici nostre, del favor que sempre li dispensa el públic, car és justa la fama de què gaudeixen aquests dos noms tan coneguts del món que llegeix, i que van units com hi van en totes les seves produccions, la bondat del treball d'edició i l'elegància de presentació.

Amb aquest nou volum queda, doncs, més completa i més valuosa la col·lecció de manuals pràctics i "Biblioteca Médico-Quirúrgica" de què forma part.

* * *

Index d'anunciants.—Preguem a tots els nostres companys que fixin l'atenció i tinguin sempre presents els anunciants del nostre BUTLLETÍ, que en aquest número són el següents:

Opoteràpics López Brea.

Piperacina Midy. - Aletrina. - Xarop Famel.

Medicaments "Kir".

Productes Ferran. - Productes Tusell. - Fixolina Canigó. - Pulmo Sanllehi. - Lactagenina. - Hipofosfats Sant Jordi.

Iodone Robin. - Iodofostan. - Anafimia. - Neoclorol. - Productes Trouette-Perret.

Exclusives farmacèutiques de J. M. Balasch.

Especialitats farmacològiques del Dr. W. Dutrem.

Essència de pollastre i essència de vaca "Brand".

Els tres grans productes de la Casa Doueteau, germans.

Productes dietètics Esteve Riera. - Xarop Orive. - Maltol. - Codoforme Bottu.

Xarop d'Aschisch. - Cuprosal. - Vegigatori del Dr. Masó Arumí. - Productes Resopon.

Fluothymina. - Recalcivm. - Maltopol. - Cerealine. - Puruva.

Septyodolo.

Aliment "Eles". - Aigua mineral Better. - Vacuna antifímica M. S.

Lubrol. - Especialitats farmacèutiques del Laboratori Orriols.

Aigua de Rocallaura. - Alovina. - Gastrol Mirret. - Nujol.

Productes opoteràpics A. Llopis.

Pantopon i Digalène Roche.

Institut Llorente. - Instruments de cirurgia Drapier.

Hormotone. - Neuro-Biogenina. - Clorògen Lu-men. - David, S. A.

Especialitats del Laboratori Mirabent.

Enofosforina Serra. - Especialitats Vintró Guardiola.

Sèrum arrhenostriac i Sèrum antiesclerògen. Farina lacteada Nestlé. - Matrol. - Neumotònic. - Milfo. - Neave. - Dietarina. - Banania.

Aliments de règim "Natura" i "Vigor". - Productes del Laboratori Benet.

Valenter.

Fosfo-Glico-Kola Domènech. - Anusol-Goe-decke.

Productes de la Casa Carlo Erba.

Institut Ybis. - Eubronquiol. - Neutralon. - Vaselatum. - Cloropol. - Eczemacura.

Euphorbiol. - Laboratori del Dr. M. Llenas.

Cardiògen. - Colsalik. - Ortogastrol. - Genovira. - Bronquicura. - Vi Munté.

Sanatori "El Carmen".

Most Arnauteu. - Sil-Al. - Irrigol. - Antiapoplegine Comas. - Productes Miraton.

Preparats dels Laboratoris Julià. - Institut Neuro-Psiquiàtric de Lloret de Mar.

Elixir Bertrán. - Xarop Bebè. - Tetradinamo. - Cepticemiol.

Laboratoris La Moravia, S. A.

Sanatògen. - Formamint.

Glefina.

Mobles Ochoa. - Gra-Mil. - Rubinat Llorach. - Uromil.

Especialitats del Laboratori Jimenez.

Antiphlogistine.

Xarop Puig. - Bronquiolina. - Gastrobiol Ros-

sell. - Trajos de punt "Vigor". - Gelatina Martignole.

Solució i Kolarsine Pautauberge.

Maltan València. - Glicosan Llach. - Ceregu-mil.

Glaxo.

Pansulina Fornet. - Llet condensada "El Pagès". - Sacer-San Celsus. - Bismogenol.

Gynergeno "Sandoz".

Preparats "Cito". - Reumasaj. - Guayacinamil. Digifolina Ciba.

Productes Serono i Ergon.

Laboratoris Robert & Carriere. - Laboratoris Mora.

Itamin.

Productes Robert.

Cerebrino Mandri

Donatius per a la Caixa de Beneficència del Sindicat de Metges de Catalunya

Laboratoris Iber-Americanans

Productes opoteràpics, Sèrums, Vacunes,

Cataplasmes, Aigua d'Amer Palatin, Sèrum Antifímic, Pankreofurfurón, etc., (subscripció mensual)	125 ptes.
De la casa Wassermann, id. id.	60 »
Laboratoris Busto, id., id.	60 »
Laboratoire A. Bailly, de París (Pulmoserum-Foxol-Urophile-Opobyl) donatiu mensual.	60 »
Productes VIAN, id. id.	50 »
Institut de Biologia i Seroteràpia IBIS, id., id.	50 »
Institut Bioquímic Hermes, id., id.	50 »
Bacilina Búlgara González-Suárez (Ferment làctic) - Insulina G. S. (Diabetis) i Sèrum Rodet (Líquid curatiu antifòdic)	50 »
A. Gamir, Sil-al, Bardanol, id., id.	30 »
Carlo Erba, Milà, id., id.	25 »
Laboratoris Andrómaco - (GLEFINA - TONIC SALVE) (donatiu mensual).	25 »
Dr. Ornosa Soler, de Reus Novocarrel antisèptic electrolític i de Carrel; Nasaleína	
Duncans, pomades antisèptiques nasals; Lactagenina, reconstituent i galactògen complet	25 »
Aigua mineral BETTER	25 »
Productes «KIR»	15 »
Casa Santiveri.-- Vitamin-Fruit (Llet de fruites)	10 »

Mutual Mèdica

Junta general extraordinària

Dia 28 de novembre de 1926. A les 10 hores del matí.

La Junta General Extraordinària de la Mutual Mèdica ha estat convocada per a adaptar el Reglament de la Mutual a les reformes introduïdes a l'Estatut del Sindicat.

El punt principal a adaptar és el referent a les Seccions Comarcals i al número de delegats per cada partit que el Sindicat ha senyalat que fossin un per cada cinquanta socis en lloc d'un per cada cent socis com era abans.

Aprofitant l'avinentsa d'haver de fer aquesta modificació el Consell té acordat sotmetre a l'Assemblea una esmena en el sentit de que per tots

els fundadors dels Grups de Vida que manquen constituir se'ls publiquin les mateixes quotes de compensació que s'aplicaren als fundadors del Grup II de Vida.

També pensa demanar a l'Assemblea que s'acclareixi l'articulat del Reglament en el sentit que quedi taxativament fixat que el fet de poder exercir la professió anula el dret d'atorgació de subsidis per invalidesa.

D'aquesta Junta General extraordinària se n'extendrà l'acta que firmaran tres delegats juntament amb els Presidents i Secretaris que hagin actuat i una volta llegida i aprovada aquesta acta es procedirà a la

Junta general ordinària

Per aquesta Junta General Ordinària es prega als Srs. Delegats que tinguin present les notes preparatòries publicades en el BUTLLETÍ de setembre.

L'Ordre del Dia de la Mutual, que ja fou publicat en el dit BUTLLETÍ, és el següent:

I.—*Memòria de Secretaria.* Donant compte de la gestió del Consell Administratiu des de l'última Junta General Ordinària celebrada.

II.—*Estat de comptes.* En el present número es publica el Moviment de Caixa durant l'any 1925 i el Balanç a fi del mateix, per a major claretat d'aquest darrer preguem als Delegats que examinin la Memòria-Balanç que va publicar-se en el BUTLLETÍ del mes de febrer propassat.

Celebrant-se aquesta Junta General tan al final de l'any o sigui havent transcorregut onze mesos des del Balanç de 1925, el Consell pensa sotmetre a l'Assemblea la situació actual de la Mutual a més dels comptes reglamentaris.

III.—*Elecció de membres del Consell.* Per

disposició reglamentària (article 20) han d'ésser elegits aquest any el Vice-president, Secretari i Vocal II i V d'Invalidesa. Demés, per haver-hi hagut algunes dimissions obligades durant l'exercici i haver-se nomenat interinament el càrrec de vocal V d'Invalidesa hauran d'elegir-se també els càrrecs de Tresorer, Vice-Secretari i Vocal I d'Invalidesa i III de Vida.

IV.—*Proposicions presentades pel Consell.* L'anunciat de les proposicions que el Consell pensa sotmetre a l'Assemblea és el següent:

Suspensions temporals de soci: Per tenir la facultat de concedir autorització per a traslladar-se fora de Barcelona en llocs de difícil inspecció quedant suspès temporalment de tots els drets i deures dels socis, entrant en el plè ús dels mateixos al retorn en el territori on actúa la Mutual.

Nous models de sollicitud: Per a concretar més la declaració que de les malalties sofertes ha de

fer el soci al seu ingrès als grups de la Mutual.

Socis de mèrit: Per a donar compliment a l'homenatge que l'Assemblea de Delegats del Sindicat va acordar fer al Dr. Higini Sicart Soler es proposarà la creació de la categoria de socis de mèrit, essent el Dr. Sicart el primer afavorit amb aquesta designació.

Destí del sobrant del Fons Mixte: En compliment del precepte reglamentari que ho disposa, el Consell proposarà a l'Assemblea el destí que pot donar-se a aquest Fons Mixte aplicant-lo a la condonació de prorrates.

Admissió a tot risc dels socis admesos a la Mu-

tual Mèdica i en tots els seus grups fins a la Junta General de l'any 1926.

V.—*Proposicions presentades pels associats.* Fins el dia 30 d'octubre proppassat, termini senyalat pel Consell Administratiu per la presentació de proposicions no se n'havia rebut cap.

VI.—*Proposicions que es formulin durant la Junta General i que el Consell jutgi immediata la seva discussió.*

Es recorda a tots els Srs. Delegats que l'acta de la Junta General ha de aprovar-se i firmar-se al finalitzar aquesta, per ço que se'ls prega de romandre al saló de sessions fins que sigui closa la sessió.

Moviment de Caixa de la Mutual Mèdica durant l'any 1925

ENTRADES		SORTIDES	
Ròssec de l'any anterior	460'30	Dipositat a la Caixa de P. i d'Estalvis	198.322'80
Per quotes Garantia d'Invalidesa...	12.936,—	" " " S. A. Arnús-Garí ...	24.708'28
" " " de Vida	17.880,—	Per subsidis... ..	69.030'—
" " Compensació d'Invalid.	19.238'20	" pensions	16.300'—
" " " de Vida...	40.348'30	Compra de valors... ..	70.972'—
" " mensuals	140.925'20	Petites despeses	351'65
" dipòsits voluntaris	7.799'85	Dipositat al Banc d'Espanya ...	4.815'—
Retirat de la Caixa de P. i d'Estalvis	190.664'50	" " " de Catalunya..	46'75
" " " S. A. Arnús-Garí	14.000'—	Garanties restituides	1.040'—
" " " Banc de Catalunya...	2.000'—	Al Sindicat per administració ...	8.331'15
Interessos valors dipositats Banc		" " dels dipòsits per can-	
d'Espanya... ..	11.715'58	cellar rebuts	3.149'20
Per venda de valors... ..	46.579'50	Socorsos de Vida	107.055'70
			504.122'53
		Ròssec	424'90
	504.547'43		504.547'43

Moviment dels Fons de la Mutual Mèdica durant 1925

SITUACIO DELS FONS		ESTAT DELS FONS	
DISPONIBLE	68603,29	FONS GARANTIA INVALIDESA	44520,—
Caixa	424,90	I Grup... ..	17544,—
Banc de Catalunya	552,85	II "	12768,—
Banc d'Espanya	4575,—	III "	9384,—
Caixa de P. i d'Estalvis... ..	58608,78	IV "	4824,—
S. A. Arnús-Garí	4441,76		
		FONS GARANTIA VIDA	62880,—
REALITZABLE	294299,20	I Grup	38640,—
Dipositat al Banc d'Es-		II "	24240,—
panya en Fons Públics			
per un valor nominal		FONS PROVISIONAL DE GARANTIA	9896,30
de ptes. 333500	288970,—	FONS COMPENSACIÓ INVALIDESA	71398'50
Terminis de Pensions de		I Grup... ..	22434,70
vida anticipats	1935,20	II "	26768,60
Rebut en curs	3394,—	III "	16469,50
		IV "	5725,70
		FONS COMPENSACIÓ VIDA	166235,95
		I Grup	91879,80
		II "	74356,15
		FONS MIXTE	7971,74
	362902,49		362902,49

Moviment provisional dels Fons de la Mutual Mèdica fins 30 setembre 1926

SITUACIÓ DELS FONS

DISPONIBLES Pessetes: 41.535'26

Existència a la Caixa

Social 80'40

Existència a la Caixa de

P. i d'Estalvis 561'98

Existència al Banc de

Catalunya 5.22950'

Existència al Banc d'Es-

panya 33.137'98

Soler Torra, germans 2.525'30

REALITZABLES Pessetes 391.809'35

Dipositat al Banc d'Es-

panya en Fons Públics

per un valor nominal de

pessetes 353.500 368.679'50

Rebut en curs de cobra-

ment 23.129'85

Pessetes: 433.344'61

ESTAT DELS FONS

FONS GARANTIA INVALIDESA. Pessetes: 53.328'—

I Grup 18.684'—

II » 13.680'—

III » 10.356'—

IV » 5.952'—

V » 4.656'—

FONS GARANTIA VIDA Pessetes: 67.260'—

I Grup 40.980'—

II « 26.280'—

FONS COMPENSACIO INVALIDESA. 85.701'10

I Grup 23.447'90

II » 29.527'30

III » 18.914'10

IV » 8.799'70

V » 5.012'10

FONS COMPENSACIÓ VIDA 175.488'95

I Grup 97.312'80

II » 78.176'15

SOCORSOS INVALIDESA devengats i no
vinguts a cobrar 1.643'—

FONS PROVISIONAL DE GARANTIA 1.234,05

FONS MIXTE. 33.689'51

Pessetes: 433.344,61

Moviment de socis

ADMISSIONS

GRUP I D'INVALIDESA

- 1653.—Cardenal Navarro, Felip
- 1654.—Escudero Camarasa, Ricard
- 1655.—Fàbrega Sena, Josep
- 1656.—Mari Guinart, Agustí
- 1657.—Mas Casamada, Joan
- 1658.—Nadal i Ribas, Josep
- 1659.—Pont Coll, Pere
- 1660.—Puigdollers Rabell, Anicet
- 1661.—Sureda Costes, Carles M.^a

GRUP II D'INVALIDESA

- 1187.—Casany Aixelà, Josep
- 1188.—Coromines Prats, Carles
- 1189.—Cosculluela Armengol, Josep M.^a
- 1190.—Cuadras Giralt, Cristòfor
- 1191.—Danés Torras, Joaquim
- 1192.—Escudero Camarasa, Ricard
- 1193.—Fàbrega Sena, Josep
- 1194.—Martorell Carbonell, Pelai
- 1195.—Mas Casamada, Joan
- 1196.—Paré Ferran, Miquel
- 1197.—Pi Morell, Jaume
- 1198.—Ponjoan Sabater, Artur
- 1199.—Pont Coll, Pere
- 1200.—Puigdollers, Rabell, Anicet

GRUP III D'INVALIDESA

- 890.—Bosch Macià, Amadeu
- 891.—Casany Aixelà, Josep
- 892.—Coromines Prats, Carles
- 893.—Cosculluela Armengol, Josep M.^a

- 894.—Escudero Camarasa, Ricard
- 895.—Fàbrega Sena, Josep
- 896.—Martínez Arjona, Vicents
- 897.—Martorell Carbonell, Pelai
- 898.—Sanjoan Sanjoan, Marian
- 900.—Vilaseca Anguea, Salvador

GRUP IV D'INVALIDESA

- 502.—Castells Bosch, Lluís G.
- 503.—Cosculluela Armengol, Josep M.^a
- 504.—Escudero Camarasa, Ricard
- 505.—Planas Molins, Josep
- 506.—Queralt Llop, Antoni
- 507.—Valls Borquetas, Orenci

GRUP V D'INVALIDESA

- 391.—Cosculluela Armengol, Josep M.^a
- 392.—Escudero Camarasa, Ricard
- 393.—Genover, Codina, Enric
- 394.—Marsal Feliubadaló, Josep
- 395.—Queralt Llop, Antoni

GRUP I DE VIDA

- 727.—Cuadras Giralt, Cristòfor
- 728.—Dencàs Puigdollers, Cànid
- 729.—Martorell Carbonell, Pelai
- 730.—Montaner Jordana, Marcellí

GRUP II DE VIDA

- 450.—Castells Bosch, Lluís G.
- 451.—Cuadras Giralt, Cristòfor
- 452.—Dencàs Puigdollers, Cànid

Socorsos devengats durant el mes de agost 1926

	GRUPS						
	INVALIDESA					VIDA	
	I	II	III	IV	V	I	II
Miquel Cabeza Samsó, de Barcelona.	150						
Lluís Altés Sabater, de Mediona	150	150					
Antoni Rabadá Mayné, de Tarragona	150	150					
Joan Llauredó Montaner, de Reus	150	150					
Enric Sánchez Comendador, de Barcelona	150						
Modest Capdevila Torrell, de Vilaplana	150	105	150				
Norbert Llinàs de la Tejera, de Sant Boi del Llobregat	150	150	150				
Àngel Gich Rojals, de Barcelona	100	100	100				
Feliu Sotorra Massó, de Sabadell	150						
Josep Mir Marcet, de Sabadell	150						
Joan Bultó Sagristà, de Barcelona	150						
Pere Montros Ibàñez, d'Ulldecona	150	150					
Adolf Batlles, de Barcelona	150						
Miquel Maseras Ribera de Barcelona	150	150					
Josep Escrivà Pous, de Barcelona	150						
Germà Hernández Macabitch, de Barcelona	150	150	150				
Antoni Segura Adell, de Roquetes	150	150	150	150	50		
Marian Serra Font, Canet de Mar	15	15	15	15	15		
Josep Viladot Puig, Agramunt	150	150	150				
Robert Perenya Reixacs, de Lleida	150	150	150				
Tomàs Roig Boet, de Barcelona	25						
Josep Roig Gilabert, d'Almenar.	150	150					
Pere de March Rodríguez, Barcelona.	120	120					
TOTAL PESSETES	3.235	2.035	1.435	165	165		

QUOTES corresponents al mes de novembre de 1926

Quotes del mes de la data

		VIDA				
		Quota mensual de cada grup				
		1.—	1.—	—	—	—
		I	II	III	IV	V
		1.—	2.—	—	—	—
INVALIDESA	3'10 I	3'10	4'10	5'10	—	—
	2'80 II	5'90	6'90	7'90	—	—
	2'30 III	8'20	9'20	10'20	—	—
	1'35 IV	9'55	10'55	11'55	—	—
	1'45 V	11'00	12'—	13'—	—	—
Quotes mensuals corresponents a les diverses combinacions d'Invalidesa i Vida						

Promitjos mensuals des de la fundació

		VIDA				
		Promig mensual de cada grup				
		7'76	4'54	—	—	—
		I	II	III	IV	V
		7'76	12'30	—	—	—
INVALIDESA	2'22 I	2'22	9'98	14'52	—	—
	2'05 II	4'27	12'03	16'57	—	—
	1'74 III	6'01	13'77	18'31	—	—
	1'34 IV	7'35	15'11	19'65	—	—
	1'23 V	8'53	16'34	20'88	—	—
Promitjos mensuals corresponents a les diverses combinacions d'Invalidesa i Vida						

NOTA.— Condonada la prorrata del grup I d'Invalidesa des de juliol de 1923.—El mes de juliol de 1923 i els mesos d'agost de 1924 i 1925 varen condonar-se totes les prorrates. El passat mes de setembre va condonar-se la prorrata del Grup II de Vida per haver arribat el fons de compensació d'aquest Grup a triplicar el de garantia corresponent (art. 18 del Reglament.) Totes aquestes condonacions que no s'han deduït del càlcul de promitjos, disminueixen considerablement les xifres detallades en aquest gràfic.

L'import del **rebut mensual** està en l'encreuament de la ratlla horitzontal corresponent al grup d'Invalidesa amb la ratlla vertical corresponent al grup de Vida.

VARIA

Les virtuts medicinals de les pedres precioses

pel Dr. MAREAVRE

NGÚ cau en la temptació de creure, avui, en les propietats alexi-farmaques del que els nostres pares anomenaven els "cinc fragments preciosos", o sia el *granat*, el *jacinte*, el *safir*, la *sardònica* i l'*esmeralda*. Però encara no fa un segle que s'ha tret del Còdex el jacinte, de la mixtura a la qual donava el seu nom. Nombroses són, àdhuc avui dia, les mares que a pagès posen collarets d'ambre al coll de llurs fills, creient, com en els temps de Plini, facilitar la sortida de les dents i preveure les convulsions. Si cerquéssim atentament, en el folklore de moltes províncies, trobaríem també, sens dubte, vestigis de l'antiga creència en les virtuts protectores i medicinals de les gemmes.

Les pedres precioses han estat en tot temps per la humanitat motiu d'admiració. No n'hi ha gairebé cap que no sia el tema d'alguna llegenda poètica, que no s'hagi tingut un dia com amulet protector i medicament miraculós i que no sigués creguda susceptible d'atreure damunt del qui la posseïa, desgràcies irreparables.

Entorn d'elles s'ha format una copiosa literatura i des de les edats més reculades, han aparegut tractats del tipus dels *Lapidaris* de l'època migeval, en els que estaven consignades les idees filosòfiques que havien inspirat i les virtuts de tota mena que se'ls atribuïa.

Sembla que tals llegendes són nades a Orient. En và es cercaria abans d'Aristòtil, algun llibre parlant de les pedres precioses. Homer no en parla gens. No és fins més tard, després de les conquestes d'Alexandre, que pren volada aquesta literatura especial. La qual cosa res té d'estrany, car la Índia restà pel món enter, fins al segle XVIII, el gran mercat de pedres precioses. *Gemiferi amnes Acesinus et Ganges, terrarum au-*

tem omnium maxime India, remarcava Plini al començ de l'era cristiana.

Teofrast és el primer en escriure un tractat sobre les pedres. Plini els hi consagra el llibre XXXVII de la seva *Història Natural*. El "llibre de les pedres" de Dioscoride, és el primer que té el caràcter d'essencialment mèdic. Mes, al costat d'aquestes obres, n'hi havia d'altres que han restat desconegudes per nosaltres fins avui, com el "Llibre dels Cyranides", atribuït a Hermes Frismegist, que eren ensembles llibres de medicina i de màgia, i en els quals els Lapidaris de l'edat mitjana evidentment s'inspiraren.

El Lapidari de Marbode, bisbe de Rennes al segle XII, que és el més extès i el que es cita més sovint, el qual s'ha tingut durant segles i segles com original, en realitat no és més que una compilació dels Lapidaris que el precediren: Lapidaris grecs, xinesos i alarbs que els erudits ens han fet conèixer recentment.

Però a les nocions emprades dels tractats de l'antigüetat clàssica i de fonts orientals, els Lapidaris de l'edat mitjana han afegit un element místic tret del *Physiologus*, aquesta composició en llengua grega del segle II, ensembles científica, teològica i moral, l'èxit de la qual fou considerable i sens parió.

El Lapidari del Bisbe Marbode no siguié molt temps apreciat sota el sol punt de vista literari i escolàstic. La seva reputació, àdhuc, no tardà a desviar-lo del seu destí primer. Els metges s'impressionaren menys per la seva bona llatinitat que per les receptes prodigioses que contenia; i com que, endemés, hi trobaren varies llegendes que ja coneixien per Plini i per Dioscoride, arribaren aviat a considerar el llibre de Marbode com un tractat de Medicina.

Després, el poema llatí fou traduït en primer

lloc al francès. Aleshores els xarlatans se'l feren seu i el seu destí esdevingué encara més vil, com ha escrit tan justament Leopold Prunier en l'erudit estudi que ha consagrat als Lapidaris francesos. "Tantost són els joiellers i els orfebres que troben còmode de persuadir al comprador, gràcies al Lapidari, de que posseeixen en llur botiga els productes més extraordinaris: Tantost són simples marxants d'*orvietan* (1) en les places públiques, apotecaris i barbers de baixa condició que comencen per atreure la multitud fent-li empassar un parlament versificat a la moda del dia, on se'ls feia saber que pedres de noms els més fantàstics que venien de les més ignotes encontrades, guarien totes les malalties, preservaven de totes les malures, embellien, feien a les persones braves i fidels, protegien els marits de tota mena d'infortunis, asseguraven a les dones un part fàcil, quan no els procurava un remei per fer desaparèixer el fruit d'una unió culpable o elles no ensenyaven als lladres un medi segur de penetrar en les cases per robar-hi sens ésser molestats."

Però, sens dubte, es cometria un erro creient que les gemmes foren únicament preuades pel poble i pels guaridors de tota mena. Els doctors de la Facultat estaven en un tot d'acord amb els xarlatans en apreciar les virtuts tutelars de les gemmes i dels minerals rars. I semblants creències subsistiren durant molt temps. Vallot, metge de Lluís XIV, donava en 1655 al seu reial client tablettes en la composició de les quals entraven l'or i les perles Lémery, la farmacopea del qual tingué autoritat fins a darreries del segle XVIII, registrà nombroses fórmules de remeis en les que figuren el safir, el topaci, l'esmeragda, l'ametista, el jade i moltes altres pedres precioses. L'electuari o mixtura de jacinte contingué fins el segle XIX, jacinte, esmeragda, safir, topaci, granat, perlat, rubí, coral, ambre: junt a una quantitat d'altres productes vegetals o animals, que, en total, arribaven a trenta quatre ingredients.

* * *

Abans de que intentem precisar la idea que suggerí als nostres avis l'esmerç de remeis tan inefficaces, el lector ens permetrà que posem davant els seus ulls alguns dels documents del voluminós aplec que hem fet dels mateixos, que tracten

d'aquestes gemmes tan vantades pels antics autors.

Ací tenim el *rubí*, que Joan de Renou considera com "gran cordial i resistent a tota podridura i verí": Portat com amulet hauria de preservar al seu posseïdor de tota malaltia natural o accidental, segons un Lapidari indi, que ens conta del seu origen aquesta bella llegenda: "El Sol pren la sang del gran Asura, de vast poder, semença de gemmes perfectes, i es llença ràpidament a través del cel blau com una fulla d'espasa. L'etern vencedor dels Déus, el Rei de Lankà, l'ànima inflada de l'orgull de la seva força, el segueix, l'atrapa i el colpeja violentament... Surya deixa caure la sang dins el rei dels rius, d'aigües vastes i profundes, que troba el reflexe de les belles anques de les Singhaleses..."

I, ara, l'*esmeragda* que, segons Bartomeu de Glanirle, "restreny els jolius moviments de luxúria, calma les tempestes i estanca la sang". Joan de Renou ens diu que pot "no solament preservar del mal caduc a tots els qui la porten al dit encastada en or, sinó que, de més a més, fortifica la memòria i resisteix els esforços de la concupiscència carnal". El mateix Lapidari indi que esmentàvem suara, li assigna aquest curiós origen: "Amb la bilis del rei de Danavas marxava de pressa Vasuki, rei de les Serpents... Aleshores, amb un batiment d'ales que semblava abraçar el cel i la terra, Garuda s'inclinà en el cel per atacar-lo. De seguida l'Indra de les Serpents deixà caure la bilis al peu de la muntanya... Des que ella caigué, aquell indret de la terra... esdevingué una mena d'esmeragda".

I ens trobem enfront del *safir*, que "recomforta el cor i el deixa en dolcesa i que, possat damunt del pols, estanca la sang que surt del nas". Heu's ací la *turquesa*, que "recomforta la vista"; la *sardony*, que "bota la luxúria al defora de qui la porta, i el fa cast i humil"; el *topaci*, que "val contra el frenesí i la mort sobtada"; el *coral*, que "suprimeix la pèrdua de semença que arriba als homes"; la *pedra d'Azur*, el *llapislàsuli*, que "fortifica el cor" i que alguns dels antics autors consideren com emètic-catàrtic, a la dosi d'un dracma, i que entrava en la confecció de l'*Al-Kermes*; el *granat*, que "fa mal al cervell, esvalota la sang i provoca la còlera"; les *perles* "granment cordials i pròpies per alegrar el cor".

Contra les hemorràgies s'exalçava l'*heliotrop*, aquesta pedra de la que diu Plini que, tirada en un vas ple d'aigua, fa els raigs del sol sagnants;

(1) Electuari inventat per Ferranto d'Orvieto, de gran voga a París el segle XVII. El mot s'ha fet sinònim de tota droga de xarlatà. (N. del T.).

l'heliotrop, que "resisteix les metzines impideix la generació de les pedres, ajuda a la cocció del païdor i foragita l'epilèpsia".

Contra l'hemorràgia també tenint *l'hematite*, òxid roig de ferro natiu, conegut des de la més remota antigüetat com astringent, ja que, citat com tal, es troba en el Papyrus Ebers, i del qual se'n feien trociscos, després de porfiritzat. Si hem de creure l'ingenu gravat en boix del *Jardí de Salut*, bastaria el seu sol contacte per aturar l'epistaxi.

L'ambre groc o *succi*, que avui sabem és una reina fòssil, ha estat considerat fins a mitjans del segle XIX com d'origen mineral. Les velles farmacopees el dotaven de propietats enèrgiques; ho proven les ratlles que reproduïm, extretes del llarg capítol que li dedica Boeci de Boodt.

"En portar-se al defora, hom diu que defensa els infants contra tot encantament i espaordiment de nit. Misaldus escriu que un troç d'ambre portat lligat dessota el coll guareix com per miracle les llàgrimes, defluxions i ofitàlmies dels ulls... (sic)".

"Ells és amic del cor: per tant, guareix el síncope, els mancaments i els desfalliments, la palpitació del cor i la peste... No es pas menys adequat pel cervell. Car el corregeix quan està pesant de massa humor i, per tant, impideix el vèrtig, l'epilèpsia i l'apoplegia... Deslliura als qui són treballats de dificultats d'orina i de càlculs... Fa sortir les aigües hidròpiques i dels ascítics... Endolceix el foc de la purgació, l'hemorràgia i les dificultats dels budells; apaivaga també el mal de dents; provoca els mesos retinguts, atura les flors de les dones, impideix i guareix la sufocació de matriu, reté el deslliurament i si el part és difícil el fa fàcil...".

Plini, segons dèiem en començar aquest article, havia atribuït als collars d'ambre la propietat de prevenir l'eclàmpsia infantil, i aquesta tradició s'ha transmès fins nosaltres. Ens sembla curiós recordar que, en 1841, un metge, el doctor Gerard, ha tingut el coratge d'exhumar aquesta idea i de contar en el *Journal des Connaissances Médico-chirurgicales*, una sèrie d'observacions que, segons diu, l'han convençut de que aquella no era pas quimèrica!

La gemma que potser tingué la més gran i més llarga voga fou el *jade*, el jade nefrita, la pedra nefrítica, la pedra divina, a la que Augerius Clutius consagra tot un volum. Els indis i els orien-

tals l'empraven pels poms dels sabres, però el tallaven també en mil objectes diversos que servien d'amulets, "els uns en forma de peixos, els altres en testes d'ocells, els altres semblants al bec d'un papagai i, de vegades rodons com petites esferes i foradats. Car ells els porten penjats i són molt bons contra els dolors de ronyons". El nom de *jade* deriva de la designació espanyola "piedra de hijada", la pedra del flanc. Els joïellers la venien a preus molt alts, tanta fe es tenia en la seva propietat meravellosa de "expulsar les pedres dels ronyons" i de guarir els còlics nefrítics. El jade era també donat per ús intern, però, principalment, es portava com amulet. Boeci de Boodt conta que un gentilhome de la seva coneixença en tenia un que era incomparable. "Car, portant-lo al braç—diu ell—fa sortir una quantitat tan gran de sorres, que temíem que tan abundant secreció no el perjudiqués, sols se la posa alguna vegada i ja no treu gens de sorra".

Altres pedres eren reputades, no pas tant pel preu com per la llur raretat: per exemple *l'aetita* o pedra d'àguila, geoda de nucli interior a la que els romans donaven una gran reputació. "Les àguiles—diu Plini—fan entrar en la construcció de llurs nius la pedra aetita. Aquesta pedra té com una mena de preny; quan se la sacceja se sent ressonar a l'interior una altra pedra, com dins d'un úterus". Aquesta mateixa particularitat devia determinar les seves propietats terapèutiques: "totes les aetites agregades a les dones en preny o a les femelles en gestació, impideixen l'abort". Però la pedra d'àguila no tenia pas virtut mèdica, mentrestant que ella no havia estat presa del mateix niu.

Més curiosa és segurament tota la sèrie de concrecions animals que els naturalistes i els metges posaven dins la classe de les pedres: pedres de cavall, pedres de bou, pedres de cranc, pedres de peixos, pedres de fel, que es troben a cada pas en les velles farmacopees. La més cèlebre de totes és el nomenat *beoçard*, que s'importava amb grans despeses d'Orient. Aquesta concreció es recollia del païdor del boc d'Orient. N'hi ha encara de menys conegudes de les que voldríem dir també algunes paraules.

La *pedra alectoriana*, o *pedra de gall*, que es trobava, segons Plini, en el ventrell del gall i del capó. Si es tenia a la boca, apaivagava la set i els "ardors del cor". Bocci de Boodt creu, endemés, que qui la porta ella "ofereix la victòria, que ella

provoca la luxúria, que ella assegura a les dones l'amor dels homes, que ella dóna la gràcia, la confiança i la eloqüència”.

La *pedra de gripau*, dita encara *borax* o *batraquita* o *garatrunya*, era recomenada contra els tumors i les picades d'animals verinosos. “Es una dita vulgar—escriu Bocci de Boodt—que elles són llençades enfora pels vells gripaus; enc que els altres estimen que n'és el crani. Em recorda de quan era infant, d'haver agafat un gripau vell i d'haver-lo posat damunt d'un drap vermell, a fi de poder veure aquesta pedra (car es diu que no la llença si no està damunt un drap vermell); però, després d'haver-me estat tota la nit en observació, el gripau no llençà res, i després de tot aquest temps he cregut que tot el que es conta de la pedra del gripau i del seu origen, són *fablònies*”. El qual no impideix al nostre autor de remarcar que hom la dóna per bona per treure els antics dolors de ronyons i per prevenir la formació de pedres.

* * *

L'ús mèdic de les pedres precioses es remunta a la més remota antigüetat. El papyrus Ebers recomana el llapislàsuli en les afeccions oculars i l'hematita contra les hemorràgies i les inflamacions. El *Metropolitan Museum of Art* de Nova York, posseeix una pedra calcària dalant de quinze segles abans de la nostra era, i la inscripció de la qual, en escriptura cursiva, dóna receptes per preparar remeis amb ajut de les pedres. Quan Plini escrigué les seves obres, la major part de gemmes conegudes eren emprades en medicina i, sens dubte, des de feia molt temps. Potser ja ales-

hores, hom començava a desconfiar de les virtuts miraculoses que se'ls atribuïa. Plini, en diferents paratges dels seus escrits, deixa entreveure el seu escepticisme respecte de les pràctiques supersticioses dels qui ell nomena “els màgics”. Els autors de la Edat mitjana són més crèduls que ell, i cada ú, volent anar més endavant que els seus antecessors, augmentava la llista fins que tota pedra esdevingué una panacea universal.

Els remeis, aleshores, són tassats a causa de llur raretat, i el preu i la bellesa de les pedres esdevenen les úniques raons de llurs virtuts medicinals. Apenes si hom pot distingir de la fàrraga de malalties que pretenen guarir, la idea primera que les ha fet entrar en la terapèutica. Aquesta idea no es copça sinó és de la confrontació atenta dels diferents Lapidaris grecs i orientals. Aleshores apareix que el simbolisme dels colors no és indiscutiblement el *primum movens*. Les pedres roges, com els rubís, el granat, la coralina, la hematita, són remeis perfectament medicats contra les hemorràgies de tota mena i en les malalties inflamatòries. Les pedres grogues són sobiranes per la cura dels desordres biliaris i en les afeccions del fetge. Les pedres verdes, com l'esmeralda, guarixen les malalties dels ulls per raó de la impressió reposant que dóna el color verd a la vista. El safir, el llapislàsuli i les altres pedres el matis de les quals s'apropa al blau cel, tenen una acció tònica. Totes aquestes nocions primeres, l'origen de les quals s'atèn al vell principi *similia similibus curantur*, es retroben en els autors de la Edat mitja i del Renaixement, però hi són submergides per l'aportació incessant de les supersticions populars.

Aquest número ha passat per la censura governativa
